

נוטרי כרמי

ב

לקט מענות והוראות
כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש
לעובדי עבודת הקודש
בישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש

**כרמי
שלי**
צוות ישיבות תומכי תמימים

יוזם: הרב מאיר יעקב זילברשטרום

עורך: הרב אליהו שוויכה

עימוד ועיצוב: *graphicdesign* .נ.נ.

**יוצא לאור ע"י ארגון 'כרמי שלי'
בשיתוף עם ישיבות תות"ל בארץ הקודש**

טלפון: 055-720-4067

מייל: Karmyshely.ttl@gmail.com

הנהלת 'כרמי שלי':

הרב מנחם הלפרין, יו"ר

הרב יוסי וולס, מנכ"ל

הרב נטע גערליצקי, מנהל רוחני

מזכירות: הרב מוישי קוט

הערות והארות ניתן לשלוח ל: Karmyshely.ttl@gmail.com

פתח דבר

"במענה על מכתבו מי"ז אלול, בו כותב ע"ד ההצעות השונות שיש לו בענין משרה וביניהם ג"כ הצעה מישיבת תומכי תמימים.

הנה כיון שיש לו הצעה כזו איני מבין למה לו לחפש בכרמים אחרים בה בשעה אשר השי"ת המציא לו אופן להיות נוטר את כרמי שלי וידוע אשר בענינים כאלו הרי יותר מאשר עושים עם מוסד כ"ק מו"ח אדמו"ר הרי המוסד עושה ברוחניות וגשמיות עם אותם הפועלים לטובת המוסד ומשתתפים בעבודתו ובפרט אשר הסביבה שם ג"כ כדבעי במילא יוכל לעלות בתורה ועבודה וכמרו"ל מעלין בקדש".

(אגרת קודש כ"ב אלול תשי"ב)

בשבח והודיה לה' יתברך אנו מגישים לפני עובדי הקודש בישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש בארץ הקודש, את קובץ "נוטרי כרמי" חלק ב', ובו לקט מענות והוראות נשיאנו כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע הנוגעים באופן ישיר לעבודתם, עבודת הקודש.

מאות מכתבים ומענות, שיחות ויחידויות הקדיש כ"ק אדמו"ר לחברי הנהלות הישיבות ברחבי תבל, לרמ"ים, משפיעים, משגיחים ובכלל. מאמץ רב הושקע בקובץ זה ללקט מהם בנושאים שונים שיש בהם הוראה ישירה ומעשית לעבודת הקודש.

וזאת למודעי, קובץ זה הוא השני בסדרה, והוא לא מקיף את כלל המענות וההוראות כי רבים הם, ובעזרת ה' בקבצים הבאים העתידים לצאת, יבואו המשכם.

בקובץ זה התמקדנו בעיקר באגרות ובמענות שבכתב. בלשונו הקדושה של כ"ק אדמו"ר, בשורות מכתביו הקדושים ובין השורות ניתן ללמוד את גודל האחריות ועמה הזכות והברכות שכ"ק אדמו"ר מעניק ומחשיב את חברי ההנהלה.

בכללי העריכה נצמדנו ללשונו הקדוש של כ"ק אדמו"ר, אך לשם התמקדות במענה הישיר עצמו, לא הובאו כללות המכתבים והמענות אלא הנוגע לענייננו בלבד, וניתן לעיין במקורות הדברים לשאר הפרטים.

בחלקו השני של הקובץ הובא לקט מרתק של אגרות קודש רבות שנכתבו לגאון החסיד הרב חיים שמעון גד ע"ה אליטוב הנוגעות לחיי תלמיד בישיבת תומכי תמימים ולעבודת הקודש בישיבה.

הקובץ נכתב ונערך על ידי הרב אליהו שי' שוויכה, שליח כ"ק אדמו"ר בשכונת הגוש הגדול בצפון תל אביב, ותודתנו נתונה לו על כך.

הקובץ יוצא בקשר עם הכינוס השנתי של חברי צוות ישיבות תות"ל בארה"ק "כרמי שלי נטרתי", כ"ז-כ"ח תשרי תשפ"ו במלון ניר עציון.

אנו תפילה שימלא הקובץ ייעודו, ויגביר חילים לעבודת הקודש החשובה ביותר, נטירת כרמי הרבי, עדי נזכה להתראות עם בעל הכרם, בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

כרמי שלי

כ"ד תשרי תשפ"ו

תוכן עניינים

שער ראשון: מענות והדרכות לעובדי הישיבות 7

- פרק א < ריבוי תלמידים 9
- פרק ב < עבודה עם נוער 12
- פרק ג < מוסד של הרבי 17
- פרק ד < קבלת תלמידים לישיבה 19
- פרק ה < משגיחים בישיבות 21
- פרק ו < תפקיד המשפיע 24
- פרק ז < התמסרות 27
- פרק ח < פרנסה מתומכי תמימים 28
- פרק ט < שלום בין אנשי הצוות 31
- פרק י < שפע לתלמידים 33
- פרק יא < נחת רוח לרבי 35

שער שני: הדרכות אישיות 41

- פרק א < עצות והדרכות לבן ישיבה 44
- פרק ב < הדרכות לעבודת הקודש בחינוך 54

שער ראשון:

מענות והדרכות לעובדי הישיבות

פרק א ריבוי תלמידים

השליחות של הצוות

[אד"ש, תשל"ג]

מענה לר' מאיר צבי גרוזמן - חבר הנהלת ישיבת תו"ת כפר חב"ד - שכתב, בהמשך ליחידות אלי' זכה: "ביחידות אמר אד"ש דעל ידי ההתמסרות בענייני הישיבה נהיים מקושרים לאד"ש בבחי' יחוד. אבל לא יחוד נפלא כמו על ידי לימוד תורתו (כך הבנתי). על כן אני שואל עוד האם להשתדל לעבור על מה שנאמר בשיחות ק' או להתרכז בעיון בעניין אחד?"

עתה מצוה דילי' ודכל כיו"ב בתו"ת דאה"ק - שיתרבו ת' בתו"ת

(ליקוט מענות קודש תשל"ג מענה רעא)

קרן לקליטת תלמידים רבים

ב"ה, א' דר"ח אלול, ה'תשט"ו

ברוקלין, נ.י.

לכבוד ד"ר אברהם ומרים שיחיו אהרונוב'

שלום וברכה!

במענה על מכתבם מי"ב מנ"א, הבא בהמשך למכתבי - מענה על שאלתם כיצד לגשם רצונם לעזור לעבודת חב"ד באה"ק ת"ו ובאופן די-רחב, וכותבים במכתבם זה על דבר יסוד "קרן חוזרת להכשרה מקצועית לנוער חניכי ישיבת תומכי תמימים (ליובאוויטש) על שם ד"ר מרים ואברהם אהרונוב" שי'.

הנה אם העניין הוא כבר לאחר ההחלטה, יהי רצון שיהי' בשעה טובה ומוצלחת ויביא הדבר פירות טובים ובמדים רחבים.

1. ד"ר אברהם אהרונוב' היה מבוגרי ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש, ושמר על קשר עם הרבי באמצעות החסיד ר' פיינע ע"ה אלטהויז.

אבל אם הענין עדין בגדר של שקלא וטריא, אין ברשותי להעלים את השקפתי בזה, והיא:

בשים לב לזה שחיים אנו בתקופה של הרת עולם וביחוד בתקופת משבר בהנוגע לחינוך מסורתי וחינוך חסידי בפרט, הנה יקר כל רגע שבו אפשר להציל (חומר האדם של) הנוער הצעיר, ובשעת חירום כזו הנה עבודה חינוכית מיידית קודמת לעבודה המביאה פירות¹ לאחר זמן, כי בינתים מאבדים, ח"ו, עשירות ואולי מאות של הנוער הישראלי.

מנקודת מבט זו, המסקנה, כמובן, היא שכל האמצעים והכחות שאפשר לגייס, דין קדימה בהם שיתרכזו בעבודה מקסימאלית בחינוך המידי, וממילא לא באופן של קרן גמ"ח חוזרת וגם לאו דוקא להכשרה מקצועית בשביל אברכים ובוגרים, אלא בעיקר לתת אפשרויות למוסדות חינוך שיוכלו לקלוט עוד מספר של תלמידים צעירים, גדי הצאן.

ואם אפילו נניח שמנקודת האיכות עבודה זו אינה עולה על הענין שעלה בדעתם, אבל כבר ראינו במוחש הרבה פעמים שרבות הכמות מביא סוף כל סוף להוספה באיכות, וכמרומו גם במרז"ל אלף נכנסים למקרא, מאה יוצאים למשנה, עשרה לגמרא ואחד להוראה.

בכל אופן הנני מאחל להם הצחה במפעלם איך שיחליטו להגשימו ובטח יודיעוני מהמשך הענין ות"ח מראש.

בכבוד ובברכת כוח"ט.

(אגרת ג'תשלו אג"ק חי"א. חלקה בלקו"ש חכ"ב ע' 340)

החובה להגדיל את הישיבה

מכתב מיוחד למשפיע הרב שלמה חיים קסלמן

כבר מלתי אמורה לכמה מהנהלת הישיבות, שכמו שאלו שעליהם מוטל החוב להספקת עניני הכספים אינם מחכים לזרוז ע"ד החפוש אחרי האמצעים והגדלתם, הרי עוד יותר מוכרח הדבר בהגדלת האישים היינו התלמידים הן בכמות (מספ' הת') והן באיכותם, והעיקר בכמות התלמידים, וכידוע מרז"ל שבכדי שיהי' מאה יוצאים למשנה כו' הרי צ"ל אלף נכנסים למקרא, ומלבד שזה מוכרח יותר מחפוש האמצעים כי ישיבה סו"ס הרי תכליתה רוחניות, וא"כ רוחני' קודם לגשמי'.

הרי עוד נוסף בזה כי הגדלת מספר התלמידים ממשיך למעלה תוספת באמצעים הקצובים בשביל ישיבה ומוסד חינוך זה, ואז כשמחפשים למטה דרכים בדרכי הטבע הגדלת האמצעים יש מה להמשיך, משא"כ אם אין מוסיפין מלמעלה מה תועיל ההשתדלות בהגדלת האמצעים, כיון שאין מה להמשיך, והוא ע"ד המבואר בכ"מ בדא"ח, בענין הפרנסה, שלבושים גדולים יותר מכפי המדה אינם מועילים ובמילא ה"ה מבלבלים וכו'.

(אגרת א'תרכט אג"ק ח"ו. חלקה בלקו"ש חכ"ב ע' 372)

הנאה מהגדלת הישיבה

נהניתי במה שכותב דגם הם רואים שיש יכולת ואפשר להגדיל הישיבה ועניינה ביותר וביותר.

(לקו"ש חכ"ב עמ' 373)

שמחתי במאד להידיעה אשר מלא המוסד תלמידים-ות שי', (ותקותי שמשתדלים ככל האפשרי להגדיל כושר קליטתו).

ויהי רצון שמן המילוי בכמות יבואו גם למילוי באיכות.

ויהי רצון שבקרוב יראה איך שגם שאר ה"מרה שחורה"ות שלו (יעויין מכתבו: מכב' תמוז תשכ"א, ועוד) כזה יהיה סופן, ויקיים ציווי הבורא לעבדו (בכל דרכיך) בשמחה וטוב לבב.

(לקו"ש חכ"ב עמ' 375)

לא להתחשב בכבוד המדומה

מובן שהנני בצער ביותר על גודל ההעלם וההסתר. שכאשר רואים גם בעיני בשר, שההעלמות וההסתרים מבחוץ הולכים ומתמעטים, ואדרבה שעת הכושר היא להגדיל גבולם בתלמידים מחוגים שונים, וגם פון דעם אמת'ן חוצה בתוכם, ומתחלה להגדיל מספר התלמידים בכמות, ובמשך הזמן בודאי יגדלו גם באיכות, הנה הולכים ההעלמות וההסתרים שמבפנים ומתרבים ומתגדלים, ועל ענינים שאפילו נה"ב מבין - שזהו ענינים של מה בכך.

וכאשר כבר כתבתי כ"פ, שדי ומספיק עבודה בשביל כאו"א, וגם כבוד האמיתי ואפי' כבוד המדומה, בשביל כאו"א. ולמרות כל זה - מושך כל אחד לצדו, וההחלטות והסברות משתנים ומתהפכים מן הקצה אל הקצה לעתים תכופות ביותר.

והוא על דרך מה שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר באחת משיחותיו, אז באלד וועט קומען א זמן - וועט מען זיך חאפען פארן קאפ שזה זמן קצר לפני זה איז געווען א געשמאקע עבודה, און מען העט ניט אויסגעניצט די געלעגענהייט. ואף שהמדובר בפירוש - היה על דבר גאולה השלימה שאז יצטערו על מה שלא ניצלו ההזדמנות דזמן הגלות הנה - בזעיר אנפין - הוא בכאו"א בזמן הגלות, כיון שכמה ענינים הולכים ומתגלים על ידי שמסירים מהם ההעלם וההסתר, ובמילא שייך כל ענין זה וטענות הנ"ל בנוגע לפרט זה.

(אגרת ב'תק"ז אג"ק חלק ח. לקו"ש חכ"ב עמוד 375)

פרק ב

עבודה עם נוער

הוספה בו – הכפלה בתלמידיו

ואם בכל אחד הדברים אמורים עאכו"כ זה שרבים תלויים בו, זאת אומרת שמשפיע על הרבים ע"י חינוך והדרכה, שכל הוספה איזה שתהי' בו, נכפלת פי כמה בהמושפעים ממנו, הם תלמידיו, ועל כל האמור נאמר אין לך דבר העומד בפני הרצון, ובפרט בהתבוננות המתאימה האחריות (והזכות) המוטלת על שכמו, שאם המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא עאכו"כ כמה נפשות, ובפרט מבין הנוער והצעירים, אשר בעתיד הקרוב הרי כל אחד מהם יבנה ביתו בישראל, והנהגת הבית תושפע ותהי' מתאימה להדרכה מגרסא דינקותא.

(אגרת ז'רלד. אג"ק חלק יט לקו"ש חכ"ב עמ' 361)

השפעה על עתידם

בעבודה עם הנוער ה"ז השפעה על בנין ביתם בישראל, ז.א. שכל שינוי בהמקבל ה"ז שינוי ביסוד ביתו שיבנה בעתו ובזמנו, והרי כל עתידו לפניו.

(אגרת ו'תקלט. אג"ק חלק יח)

כמו גרעין

ואם כל האמור הוא בהנוגע לכל אחד ואחת, עאכו"כ בהנוגע לחינוך בנים ובנות, כידועה הדוגמא שהנוער והצעירים הם בדוגמת גרעין ושתיל אילן, אשר כל הטבה קלה בהם (ולהיפך - כל גרעון ושריטה קלה), יכולה להשפיע בממדים הכי חשובים כשיגדל לאילן עושה פרי, וק"ל.

(אגרת ז'תקצד אג"ק חלק כ)

ובפרט בגיל החינוך של בני הנוער, עליהם אמר החכם מכל אדם "חנוך לנער על פי דרכו, גם כי יזקין לא יסור ממנה", שהוא בדוגמת שתיל רך אשר אפילו הטבה קלה בו בתקופת התפתחותו משפיעה שנוי גדול וגם עקרי כשיגדל והיה לאילן נושא פירות.

ומוכן שלא תופס מקום כלל מה יאמרו הבריות והקושיה השגרתית - מה יום מיומיימ לשנות משהו, שהרי שנוי לטובה בגיל האמור מעמיד את הנער, או הנערה, על דרך הטוב והאמת, עד ש"גם כי יזקין לא יסור ממנה".

ולמותר להדגיש גדול הזכות של כל העושה בזה, אשר על נפש אחת מישראל אמרו חכמינו שהיא עולם מלא, על אחת כמה שהמדובר בכמה וכמה נפשות. וזכות הרבים מסייעת, ובפרט בארצנו הקדושה, עליה נאמר שהיא "ארץ אשר תמיד עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית השנה".

(לקו"ש חכ"ב עמ' 360)

התקווה והבטחון

לבאר להם (לנוער) איך שחבה יתירה נודעת להם תמיד מאת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, לבאר להם את אשר תבע מהם והתקווה והבטחון אשר בטח בהם, אשר סוף סוף ימלאו את תפקידם בהחזקת היהדות והפצת התורה בכל המרץ החום והחיות שהם מסגולת הנוער.

(מכתב הנהגות יום ההילולא. ר"ח שבט תשי"א)

לראות את הטוב

מוכן שבכל הנ"ל אין הכוונה כלל וכלל להעלים או למעט הענינים השליליים אודותם כותב. אבל הרי ברור הדבר שמה שהודיעתנו תורתנו תורת חיים אשר עולם הזה ומלואו נקרא עולם הקליפות וסט"א ומעשיו קשים ורעים והרשעים גוברים בו (תניא סוף פ' ו) הוא לא בשביל לגרום ליאוש או להחליש המרץ, ואפילו לא בשביל להצדיק גרעון בפעולות באם לא עביד כמאן דבעי למעבד, שהרי שלילת כל זה מבוארת בכמה מקומות ומהם גם בתניא פ' ל' ד"ה והנה באמת גם מי וכו', וראה ג"כ שם פ' כ"ד.

אלא ההודעה האמורה אחת ממטרותי שלא יפול לב האדם עליו בהפגשו בהעלמות והסתרים, ולפעמים גם במלחמה עצומה ולא רק מצד אלו שתפקידם לנגד אלא גם מאלו שלכאורה צריכים היו לסייע ביותר. כי סוף סוף, הרי תכלית בריאת האדם היא לשמש את קונו ועליו לעשות המוטל עליו, וה' הטוב בעיניו יעשה, אלא שהובטחנו שסו"ס מנצחים במלחמה זו, שהרי לא ידח ממנו נדח, ויגעת ולא מצאת אל תאמין.

כן אין כוונתי בהנ"ל לומר אשר חלק הטוב הוא כפי הנראה לעינים מה שלא נקלע לאותה המסגרת ששאף אלי, וכפי שמפרש במכתבו סעיף ג', אבל המענה על זה במלואו ימצא בסיפור המפליא הנדפס בהקדמת כ"ק מו"ח אדמו"ר לס' פוקח עורים, על דבר ר' יוסף משפיע, ובל' אדמו"ר האמצעי, הועתק שם ע' ל"ד, דער טאטע האט צוליב א טובה פרטית געמאכט פון א למדן א בעל עגלה. והגע בעצמך, שהמדובר הוא בשביל טובה פרטית, ובאחד מחסידי אדמו"ר הזקן ומבעלי צורה שבהם, שנקלע לקצה השני להיות בעל עגלה כפשוטו, ויעויין שם הסיפור באריכות שהי' למשך כמה וכמה שנים. והרי אין זה בערך כלל למצבו הוא שמחנך בני ובנות ישראל, שעל כל אחד ואחת מהם

אומר הבורא עולם אשר כולא קמי' כלא חשיב ממש, שזהו בנו יחידו, ונמסר להתחנך על ידו מתוך חיבה ובהקדמת נתינת היכולת והכח לטפל בחינוכם. ועוד שהמדובר הוא בנוער, זאת אומרת שכל הטבה במצבם הרי במשך הזמן מתגדלת פי כמה, וכידוע הדוגמא משיפור הכי קטן בגרעין שנוגע ביותר וביותר, כשגדל להיות אילן נושא פירות.

בהנוגע לכל אותן הבעיות אודותן כותב איך לתקן, מובן שאין לקבוע בזה מסמרות, והנקודה המחלטת בזה היא באיזה אופן יהי' המקסימום של התועלת. אבל בכללות רואים במוחש בענינים כמו אלו שכשמשמטים ממלחמה באופן גלוי, אבל מחדירים כל הענינים כאילו דרך אגב וכו', הרי סו"ס הצד שכנגד ווערט פארמאטערט ומסיח דעתו לענינים אחרים. ומובן כשרואים צורך במלחמה גלוי' אין להתרשם גם מזה כי הרי הולכים בשליחותו של אדון העולם, אבל כנ"ל זהו לאחר שנוצלו האופנים האחרים.

על פי מאמר העולם צרת רבים חצי נחמה (אע"פ וואס אך און וויי צו אזא נחמה), מקבל אני מכתבים בתוכן דומה לשלו מכמה וכמה עסקנים, הן בשטח החנוך והן בשטח עסקנות ציבורית בכלל. והקורא ומעיין בספרי מוסר מדורות שעברו, אפילו מכונ"כ דורות, הרי ברובם ככולם ימצא תלונות על מצבים דומים לאלו שמתאר במכתבו, אף על פי שידוע המאמר אם הראשונים כמלאכים כו' ומקרא מלא דבר הכתוב, אל תאמר מה הי' שהימים הראשונים היו טובים מאלה כי לא מחכמה שאלת על זה (קהלת ז, י).

מובן שעם כל הנ"ל יש מקשים קושיא, ולכאורה היא קושיא עצומה, על מה עשה ה' ככה וכו', אבל בכלל מה תועלת יש בקושיות, בה בשעה שדרך האדם היא כמו שנאמר תמים תהי' עם הוי' אלקיך, וקושיא האמורה הרי כבר עמד עלי' מורה הנבוכים הוא הרמב"ם בהקדמתו לפי' המשניות בפירוש מאמר רז"ל כל העולם לא נברא אלא לצוות לזה, סמוך לסופו.

המורם מהאמור, ירבה בפעולות מעין אותן שעשה עד עכשיו, ונכון יהי' לבו בטוח אשר זוהי המצוה בה צריך להיות זהיר טפי, וזהיר מל' לייכטן, ויוסיף בהן בכמות ובאיכות ככל האפשרי, ועוד למעלה מזה, שהרי אפשריות האדם משתנים מתאים לרצונו, וכפסק תורתנו אדם מקדש עצמו מעט למטה מקדשין אותו הרבה מלמעלה, ויעשה זה מתוך שמחה וטוב לבב, והובטחנו ששמחה פורץ גדר אפילו הגדרים וההגבלות דקדושה, על אכו"כ גדרים והגבלות דלעומת זה.

ואחכה לבשורות טובות בכל האמור.

(אגרת ו'תצ אג"ק חלק יז. חלקה נדפסה בלקו"ש חכ"ב ע' 350)

המקסימום בכל עניני הטוב

בנוגע למכתבו מח' אדר, ובהקדמה, שבכלל בנוגע לילדים ולנוער, משתדל כל אחד שיקבלו המקסימום בכל עניני טוב, יהדות וקדושה וכו', שזהו מטבע האדם וההרגש המיוחד שלו לבני הנוער. ובפרט בהביא בחשבון הרוחות הבלתי מצויות ומצויות שאפשר שהנוער ייפגש בהם כשיעבור לחיים עצמאיים, שלכן צריך לחיסון בפני כל צרה שלא תבוא גם כן. ועל אחת כמה וכמה בתקופתנו שרבה בה המהומה וטשטוש הערכים וכו'.

אם הנ"ך הוא בנוגע להיחס מצד כל אחד, על אחת כמה וכמה שהמדובר במחנך הרואה בזה תפקיד נפשי ועבודתו בחינוך ומטרתו היא שהמחונך יתאים למילוי תפקידו, כמאמר חכמינו ז"ל במשנתם, אני נבראתי לשמש את קוני, והרי קוני הוא אין סופי, שמזה מובן גם כן שככל שיהי' השימוש בשלימותו עדיין נשאר מקום להוספה ושלימות יותר ועד אין סוף.

..ואמרו חכמינו ז"ל נפש אחת בישראל היא עולם מלא.

המורם מצירוף כל הנ"ל הוא, אשר ככל שיהי' החינוך במקום פלוני טוב, באם יש תקוה שבמקום שני יהי' החינוך לשימוש הנ"ל נעלה יותר, הרי בודאי מחובתם של כל אחד ואחת להשתדל שהמחונכים ילכו מחיל אל חיל מחינוך טוב לחינוך משובח יותר.

בודאי שלא יקפיד כבודו על הכתוב לעיל, אלא שלדעתי אין זה מספיק, כי ביכלתו לא רק לקבל את האמור בשמחה, אלא אדרבה, לסייע שיהיה סדר זה, כלומר התשוקה ללכת מחיל אל חיל.

(לקו"ש חכ"ב עמ' 382)

דיבור על עניינים שבקדושה

ב"ה, י"ב אדר, ה'תשכ"א

ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ הרב משה שי

המכונה ד"ר מונק

שלום וברכה!

במענה למכתבו מכ' שבט והקודמו, ת"ח על שימת לבו לכתוב לי בנוגע מוסדות חנוך חב"ד באה"ק ת"ו, ותקותי אשר גם להבא ימשיך בכגון דא, ות"ח מראש. ובודאי ובודאי שגם להבא יושיט עזרתו לכל מוסדות אלו ואיביזרייהו ככל יכלתו, ובזה גם להשפיע ככל אשר ידו מגעת על המוסדות ואישים שיש בידם לעשות לביסוס והתפתחות המוסדות האלו. ולדכוותי לא צריך להאריך בגודל הענין של חינוך על טהרת הקדש דוקא.

ובמענה על הנקודות שנוגע בהן -

מה שמגיב שאפשר להיות שבמוסדות חב"ד דורשים מרובה מהתלמידים בנוגע רמת הלמודים ובנוגע להנהגה וכו', ואפשר שיש כאלו שיפחדו לקבל עליהם עול זה וסכנה שילכו לחינוך בלתי רצוי או עכ"פ לא רצוי כל כך.

הנה נוסף על מה שגם כ' כותב שבאם יגרעו בתביעות האמורות ברמת הלמודים וכו' הרי ישפיע זה גם על שאר התלמידים הטובים והבינונים, שקרוב לומר שיצא שכרו בהפסדו, הרי עוד נקודה עקרית בזה. כי הנה מוסדות חב"ד יש להם אופי מיוחד והשם עצמו מורה ומשמיע לכל שומע כי במוסד זה מתנהגים באופן מסויים ולומדים ברמה מסויימת, ובמדה הכי חשובה משתווים בזה, עכ"פ בקיום יסודיים, כל מוסדות חב"ד

שבכל העולם כולו. זאת אומרת שהנמכת הקבע והרמה במקום אחד מכריחה תוצאות בכיוון זה בשאר מוסדות חב"ד, ולא רק במדינה זו עצמה אלא גם מחוצה לה.

ועוד נקודה בזה, על פי סיפור ששמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר, שיש השתלשלות מסויימת במבנה חברת בני אדם, ואם בשלב מיוחד מתחילה ירידה בדרגה אחת, עלול זה לגרום לירידה מדרגה לדרגה בכל השלבים שלאחרי זה, ולכן אפילו אם הירידה בשלב הראשון היתה מקדש הקדשים לקדש, הרי באופן אוטומטי תגרום ירידה בשלבים שלאחרי זה מקדש לחול ולמטה יותר - מהיתר לאיסור. וכ"ק מו"ח אדמו"ר הסביר בהאמור איך שכל אחד במעמדו ומצבו צריך להעלות בקדש ופשיטא שלא להוריד אפילו אם גם לאחרי הירידה עדיין יהי' מורם מכל סביבתו. והנמשל בנוגע למוסדות הנ"ל מובן.

כל הנ"ל אמור אפילו באם לא הי' נוהג מסויים במשך כמה שנים שני חזקה על אחת כמה וכמה שמשך הרבה שנים התנהגו באופן מיוחד שאין כדאית כלל ירידה בזה.

ובפרט שקרוב לומר שיפרשוה שנשתנו הזמנים ומשתנים המנהגים וממילא גם הדרישות וכו'. ובפרט באה"ק ת"ו - שבכמה מוסדות חינוך רצויים הנה מסבות שונות אין דורשים מהתלמידים אותם הענינים שמזכיר כ' במכתבו ובמילא אין סכנה ח"ו שהמועמדים שלא יתקבלו לתוך מוסדות חב"ד מוכרחים יהיו להקלט למוסד שונה בתכלית, שהרי אפשר שיקובלו במוסד שרק דרישות האמורות אין בתכניתו.

לפני זמן היתה לי שיחה מעין האמור, ועניתי לשואל שגם בזה הוראה מפורשת בדברי חכמינו ז"ל, וכדרכם בפתגם קצר אבל קולע להמטרה, והוא: רב בקעה מצא וגדר בה גדר. ופירושו, כשראה רב שישנו ענין שמזלזלין בו, החמיר והוסיף בגדר וגזירות דוקא בענין זה. זאת אומרת, שכשרואים שישנו חוג בו נמצאת פרצה בענין מסויים, שלכאורה יש חשש כנ"ל שבאם יקפידו עליהם בענין זה ירחיקום בכלל או ידחפום לענינים גרועים עוד יותר, ההוראה היא לעשות דוקא בהיפך, לזרזם ולהחמיר עליהם דוקא בענין הפרוץ, וק"ל.

(ב) בנוגע להסברה לצעירים וצעירות בגיל הבגרות בנוגע לנושא ובעיות הקשורות ביצר וחיי המין, קשה לקבוע עמדה מסויימת בהאמור שהרי למרות מאמר רז"ל בהפסוק שמצטטו במכתבו דאגה בלב (הנוער) - ישיחנה לאחרים, הרי נראה שבאותו השטח אמרו חכמינו ז"ל אבר קטן יש לו לאדם מרעיבו שבע משביעו רעב, שלכאורה בגדר משביעו הוא גם שיחה ע"ד האמור, פרט באם השיחה מתנהלת ממומחה הכי מצויין למנוע בטויים ואסוסיאציות מסוימות. וכפי שראיתי בכמה מקומות המוצא המתאים הוא שבהתיעצות המורים במקום יקבעו ההנהגה ואופן שיחה עם תלמיד פלוני (או תלמידה פלונית) ולכל היותר יצרפו ב' או ג' מהם המתאימים זה לזה, כמובן בכל אופן נערים לחוד ונערות לחוד [אבל לא בפרסום כפי שנוהגים בכמה מקומות]. וגם אז צע"ג להזהר מלהכשיל ומלהכשל בהאיסור [מה"ת, ועכ"פ מדרבנן] דאל יביא לידי הרהור כו' (שו"ע אה"ע סכ"ג, ס"ג וראה תניא פי"א).

(לקו"ש חכ"ב עמ' 404)

פרק ג מוסד של הרבי

גם לאחר ההסתלקות

[ד' מנ"א]

מענה להשליח ר' משה יצחק העכט על מכתבו בעניני ישיבת "אחי תמימים" בניו הייווען:

מפורסם וכמדומה כתבתי (אמרתי) גם לו בפרט שכ"ק אדמו"ר יסד וקבע שאחי תמימים בכ"מ שייכים למרכז תו"ת וסניפים שלו וכו', בכל המכתב צ"ל למרכז תו"ת ואין בדעתי (ולא ביכולתי) לשנות הוראות כ"ק מו"ח אדמו"ר ובודאי גם רצונו האמיתי כן הוא.

עצתי פרטית לו כידידו מאז 40 שנה: המוסדות והפעולות שלו בניו הייווען - גדולות ונפלאות הצליח בתור שלוחו של כ"ק מו"ח אדמו"ר שלוחו של השם ומאמין אני באמונה שלימה שהשם "לא שניתי", וכ"ק מו"ח אדמו"ר "עומד ומשמש במרום" ומברך ומצליח את שלוחיו כאז כן עתה והמסקנה בנוגע לתוכן כתבו פשוטה.

ישמור חת"ת ויתוסף בשמחתו ובבטחונו, ובמילא גם במנוחת הנפש שלו. אזכיר על הציון ויבשר טוב.

(ליקוט מענות קודש תשד"מ)

הסדר בפתיחת ישיבה

[י"ד מרחשון]

מענה למנהל סניף חדש של ישיבת תו"ת שהתאונן על שלא קיבל ברכה לפתיחת הישיבה:

מכבר כתבתי - ששייך לעסקני חב"ד שי' שעל אתר,

הכרזתי כמ"פ (1) ע"ד הכרח הפצת היהדות (והמוסדות בכלל זה) (2) ברכות כ"ק מו"ח אדמו"ר בכל כיו"ב, בל"נ אזכיר עוה"פ עה"צ לכהנ"ל ולבשורות טובות.

(ליקוט מענות קודש תשמ"ז)

תקוות המייסדים

[ב' שבט, תשל"א]

מענה להרב ישראל יצחק פיעקארסקי והרב מרדכי מענטליק שכתבו: "תמול היינו בהשיבה תומכי תמימים אושען פארקוועי על הבחינה . . רובם ככולם הי' על צד היותר טוב . . ב"ה הי' הצלחה בלימוד, והיינו שבעים רצון מאד מאד בכלליות ובפרטות" (מצילום כתי"ק - ריש אגרות-קודש חכ"ז ע' 25 (ע' עה). קובץ "מגדל אור" תשס"ז ח"ב ע' 79):

ת"ח ת"ח על הבשו"ט.

ויה"ר שיתאימו התלמידים שי' לתקות המייסדים דתו"ת כ"ק רבותינו נשיאנו במילואה.
(ליקוט מענות קודש מילואים ח"ד ע' 297)

השפעה ברוחניות ובגשמיות

להמורים - צריך הי' להסבירם, שהם עובדים במוסדות כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, ובמילא גם את"ל שצודקים הם בטענותיהם לפלוני או לפלוני, הרי אין זה טעם שיענישו את עצמם, למעט בזכותם ובהצלחתם גם בעניניהם הפרטים ע"י מיעוט השתתפותם בהמוסדות הנ"ל. ובדאי ימצא את האותיות המתאימות לזה.

מובן מעצמו, שאין כוונתי לאמר אז זיי דארפן אויסגעריסען ווערען, ח"ו, ואדרבה, הרי ראינו בזמן האחרון, גודל ההשפעה ע"י התעוררות רחמים של כ"ק מו"ח אדמו"ר, שנותן להשתתפים בעניניו - לא רק ברוחניות אלא גם בגשמיות, גשמיות כפשוטו, וכנראה בחוש.

וכוונתי בהנ"ל הוא - שיסבירו להם שכל הגישה שלהם אינה אמיתית, שמביטים על הענין כאילו הוא שייך לאנשים פ' ופלוני ובמילא צריך לנהל עמהם מלחמה, ובא"ל - הרי מה להם ולענין הזה ויחפשו מקום יותר טוב. - ואין זה אמת כלל וכלל.

והענין הוא - שהעמידם כ"ק מו"ח אדמו"ר על חלק היפה, הן בנוגע לענינים גשמיים והן לענינים רוחניים, ואומר להם בזה בחר וכמש"נ ובחרת בחיים. והאריכות בזה אך למותר.

(אגרת ב'תק"ז חלק ח. לקו"ש חכ"ב עמוד 375)

פרק ד

קבלת תלמידים לישיבה

ב"ה ב' אדר תשי"ז

ברוקלין.

הנהלת ישיבת...

ה' עליהן יחיו

שלום וברכה!

במענה על מכתביהם (ב') מכ"א שבט והקודמים:

(א) כבר כתבתי כ"פ, שתועלת הרבים דוחה תועלת היחיד, ומזה פשוט שלא כל אחד הרוצה להתקבל בישיבה צריך להתקבל, כיון שהנהגה פרועה ובפרט כזו שמזכירים במכתבם, שלמדו בכמה ישיבות ומכולם נשלחו הביתה מפאת זה, הרי זה היפך תועלת הרבים, ותמי' גם נתינת ספק בזה.

(ב) במ"ש בהנוגע לתלמיד שכבר נמצא בכותלי הישיבה ולומד שם משך זמן, מובן שאינו דומה להנ"ל, ובפרט כשיש מקום לחשוש שיתפוס זה כדחי' בשתי ידיים, אבל פשוט שדם בזה, סו"ס - יחיד ורבים, רבים קודמין, אלא שאין מקום להתחיל בזה, וצריך להקדים באמצעים אחרים ולא להתחיל בגירוש כליל וכו', והרי כמה דרכים בכגון דא באם ישנה שימת לב תמידית להנהגות התלמידים, שבמילא בכמה ענינים מקדימים את הרעה בעוד מועד, וק"ל.

(ג) בהנוגע לתלמידים פרטים, מובן שבזה צריכים חברי ההנהלה לדון על אתר, כי בכל פרט ופרט ישנם ענינים מיוחדים שיכולים להשפיע על ההחלטה בהנוגע להנהגה עמו.

...ועוד הפעם הנני מדגיש ביותר וביותר:

(ט) שבאם היו מתענינים במצבם של התלמידים ובהנהגתם כדבעי למהוי, לא רק בעת שיושבים בשיעורי הישיבה אלא גם בשעות שנמצאים לרשותם, לדעת במה הם עוסקים, עם מי נפגשים, הנהגתם ודבורם וכו' - פשוט הדבר שכמה תופעות לא הי' להם מקום, ותמורת זה שבכל מכתב המתקבל מודיעים שהמצב הרוחני של התלמידים הולך ומתדרדר היו יכולים לבשר שלא רק עומד על עמדו אלא שגם משתפר. וחוששני שגם עתה הרי

כמה ענינים הם בגדר דקדירה דבי שותפי, וכל אחד מוצא הסברה שאין זה מענינו, והוא את חובתו כבר עשה בשעות המיוחדות לו, ובינתים מצב הענינים הוא בכיוון הנ"ל. המצפה לבשו"ט בכל האמור,

(אגרת ה'קעט. אגרות קודש חלק יד)

פורצים גדר

מ"ש אודות התלמידים הפורצים גדר, הרי ידועה הנקודה שטובת הרבים דוחה טובת היחיד, אלא שצריך לעשות ככל האפשרי שגם היחיד לא ידחה, וכמרז"ל לעולם תהא ימין מקרבת ותקותי שכשידברו עמהם בעת התועדות ובאופן של קירוב וגם על ידי חבריהם וכיו"ב, ישנם הנ"ל את התנהגתם.

(לקו"ש חכ"ב עמ' 407)

פרק ה

משגיחים בישיבות

אחריות המשגיח יותר מכולם

ב"ה, י"ד מ"ח, תשט"ו
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת שמים
הרב חיים מענדל שי²¹

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מח' מ"ח, הנה יה"ר מהשי"ת שיצליח במלאכת שמים - השגחה על תלמידי ישיבת תורת אמת.

וכבר ידוע, אשר אחריות המשגיח היא גדולה פי כמה מאחריות הר"מ והר"י, כי הרי עליהם ללמוד התורה עם התלמידים ולפניהם, שבזה אין התנגדות כ"כ מהלעו"ז, כיון שהתורה היא לחם מן השמים ודברי תורה אין מקבלים טומאה, שמצד עצמם אין בהם פסולת, וכן מצד הלומד לא תמיד נוגע כ"כ, כיון שאם ח"ו לא זכה נעשית לו כו' - משא"כ על המשגיח לראות שהתורה תלמדהו, כפתגם נשיאנו הק', שמתעצם עמה עד שנקראת תורתו, דאורייתא וישראל כולא חד, ונגד זה נלחם היצה"ר ומושך עמדו גם את הנה"ב - בכל תוקף, אבל כיון שכמרז"ל אפי' ריש גרוגותא הרי מן שמיא קא ממנו לי' - בודאי ניתנו לו הכחות למלאות תפקידו זה, ואין הדבר תלוי אלא ברצונו הטוב. ויצליחו השי"ת שלאחר זמן קצר יוכל לאמר ראו גידולים שגדלתי.

בברכה המחכה לבשו"ט.

נ.ב.

בודאי למותר לעוררו אשר כמו שבחיות הגוף הגשמי, אפילו החיות שבהגוף מצד עצמו, מתחזק ומתוסף ע"י גילוי החיות הנשמה, כן הוא בהנוגע לגופא דאורייתא ולנשמתא דאורייתא כמובן.

(אגרת ג'כח. אגרות קודש חלק י')

2. רזנברג.

לימוד המסכת הנלמדת

במענה על מכתבו מיום הבהיר הילולא דרשב"י, בו כותב אשר משגיח הוא בנגלה, אבל אינו עונה על משאלת התלמידים מפני שלומד הוא לא אותה המסכת הנלמדת בכתה.

ומובן שאין לטעם זה כל יסוד כיון שבידו הדבר תלוי ללמוד המסכת שלומדים הם, ובפרט ע"פ הפס"ד בהלכות ת"ת לרבנו הזקן פרק א' סעיף י"ב, שבכגון דא העיקר הוא שיקבלו התלמידים השפעתם כדבעי, כן הטעם השני שאין לו כח להם כי שואלים הרבה, - גם בזה צ"ע, כי ממ"נ אם שואלים כהוגן, כדאי לענות אותם, ואם אין השאלות כהלכה עליו להסבירם את זה עצמו, כי הרי זהו מיסוד חינוך תלמידים שיהיו שואלים ומשיבים כדבעי, וק"ל.

ובמ"ש שמפחד שהכחות ששם עליהם ה"ז לחנם, ומעתיק פתגם אדמו"ר הזקן בזה, - תמה אתמה על אנ"ש שיאמר דבר כזה, שפב"פ אינו שייך ללימוד החסידות, ולכן אין להתענין ולהמשיכו ללימוד זה, כי אפילו את"ל שפתגם רבנו הזקן אינו בדוּתא, וקרה כן באמת, הרי בטח ידע שרש נשמתו וענינו של פב"פ בגלגול זה, ובהתאם לזה פסק דינו, משא"כ באנשים כערכנו, וראה ג"כ הלכות ת"ת לרבנו הזקן פרק א' סעיף ד אשר א"א להנשמה להתתקן וכו', ומי מאתנו יקח עליו האחריות לפסוק דין היפך האמור...

בברכה.

(לקו"ש חכ"ב ע' 380)

גם בזמן הפנאי

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מכ"ד שבט, בו כותב ראשי פרקים מההתועדות עם התלמידים, ובודאי אף שאינו מזכיר עד"ז משתדל לחקור באופן המתאים בדרכי נועם ובחשאי הדרושה אודות הנהגת התלמידים מחוץ לשעות בם נמצאים בהשגחתו ובפקוחו, ובפרט בימי הש"ק אשר קדש הוא לה', ולאידך גיסא דוקא אז התלמיד נמצא ברשות עצמו ולא כל ההורים יודעים באיך לכוונם בכיוון הרצוי.

מובן שדברי בזה לא רק בהנוגע לו ולכתתו, אלא לכל העוסקים בחינוך הכשר על טהרת הקדש, וכמבואר בארוכה בהזדמנות אחרת, אשר לא כימים הראשונים ימים אלו, שהחדר והישיבה היו תפקידם רק בהנוגע להוספת ידיעות, משא"כ בזמננו שתפקידם העיקרי הוא חינוך להיות יהודי שומר תורה ומצוה, ואפילו בהנוגע לילדים שבבתיהם שמירת התורה והמצוה כדבעי, גם הם נמצאים משך זמן ברחוב בו מנשבים רוחות בלתי רצויות, וכו' - שמזה מובן שהאחריות של הנהגת הילדים בימי הש"ק ויום טוב ובכלל באותן השעות שאינם נמצאים במוסד המתאים, גם היא על שכם המחנכים שלהם, אף שמוכן שצורת הפקוח עליהם בימים ושעות אלו - אפשרית רק באופן אחר לגמרי מאשר בשעות הלימוד, ולפעמים תכופות נוקקים בזה לעזר ההורים וכו' אבל היוזמים בזה והאחריות הוא, כנ"ל, על שכם המחנכים.

ויה"ר שיתקבל כל הנ"ל אצלו ויונח בהנחה טובה, ואז בודאי ימצא האותיות אך להסביר
הדברים לחבריו בשטח החנוך הכשר, והשי"ת יצליחו.

בברכה.

(אגרת ה'קפא. אגרות קודש כרך יד)

פרק 1

תפקיד המשפיע

עיקר תפקיד המשפיע

מענה לא' המשפיעים בא' משיבות תו"ת - שביקש הדרכה במה צריך להיות עיקר תפקידו עם התלמידים:

איני קובע למי (בפרט) שייך - אבל מהעקרים (ולא כולם) שחסר: ניטא דער קאך³ (ואולי גם פחות מזה) לא בהלימוד (דנגלה, או דחסידות) ולא בענין התפלה וכו'.

כן אין רגש צוגעבונדענקייט⁴ להשיבה וחביבות אלי' (שזה משפיע גם על הנ"ל).

כן אצל הת' הנחה (כנראה _מיוסדת_ על ההנהגה ע"ע) אשר הישיבה לא תתענין בנוגע להסתדרותם וכו', ואפילו לא בסיוע איזו שיהי' - בענין שמעצמם ימצאו - ובמילא מובן איך זה פועל גם במשך זמנם בישיבה.

ועוד עיקר וגדול - איך זה במשך כו"כ שנים שהמצב כנ"ל - ואין רואים זה, ואין שמים לב לזה, ואין מתקנים כ"ז - הלזה "מנהל", או "הנהלה", או "ועד רוחני" וכיו"ב יקרא!? (ליקוט מענות קודש)

מוכרחים לקבל עול המשפיע

[מרחשון, תשנ"ב]

מענה לא' התמימים ששאל בקשר לחיות בלימוד ועל המצב בכללות בישיבת תו"ת המרכזית 770, וקיבל מענה להתייעץ עם המשפיע; ובהמשך לזה כתב שאין משפיעים היום, ואין מתעניינים ומנותקים וכו':

3. = אין חיות.

4. = שייכות.

כשדור דעה לא רצו בקב"ע דמשפיע, הסבירו זה וכו' בנוגע למרע"ה, ואין פלא שמסביר זה בנוגע לדורנו. ויכריח עצמו לקבל עול המשפיע דתו"ת ולקיים הוראותיו בפו"מ ויבש"ט (ליקוט מענות קודש תשנ"ב מענה פד)

תפקיד המשפיע

[ניסן, תשכ"ח]

מענה לא' התמימים מתלמידי ישיבת תו"ת המרכזית - שכתב ע"ד רצונו להכנס ל"יחידות" לתיקון מצבו הרוחני שאינו כדבעי:

ע"פ הוראת רבותינו נשיאנו - עליו לדבר ולהתייעץ (בנוגע להמצב כו') עם המשפיע שי' ולעשות כהוראותיו.

שתכנס ליחידות עדהנ"ל - אינו ענין.

(ליקוט מענות קודש תשכ"ז-תשכ"ט)

השאלות - בעצת משפיע

[כ"ו טבת, תשמ"ט]

מענה להשליח ר' יעקב ספיטצקי על מכתבו בו כתב בארוכה ע"ד שאלות שנתעוררו בשיחות שעורך עם צעירים:

[1] במכתבו כתב: "אני עושה אתכפיה כדי שלא לחשוב אבל זה קשה".

כ"ק אדמו"ר סימן קו תחת התיבות "שלא לחשוב", וכתב:

1) ענינים שבתוה"ק מצווים להבין ולא להסיח דעת.

[2] במכתבו ביקש עצת כ"ק אדמו"ר בזה.

מענה כ"ק אדמו"ר:

2) כנהוג מדור דור: לדבר _פא"פ_ עם משפיע דא"ח שי' תו"ת (בצרפת וכיו"ב).

(ליקוט מענות קודש מילואים ח"א ע' 12)

שייך למשפיע

[כ"א אלול, תשמ"ג]

מענה לא' מתלמידי ישיבת תו"ת המרכזית 770:

בכ"ז כמפורסם ה"ז שייך להמשפיע שי' (כמבואר גם בשיחות רז"ל) -

ומהי הכתיבה אלי?!

נוסף על ההבטחה יגעת ומצאת

(ליקוט מענות קודש מילואים ח"ד ע' 571)

דוגמא חיה

כשרוצים להשפיע על פלוני - ובפרט על בנים - באיזה ענין שיהיה בו כדרוש - המשפיע צריך להיות דוגמא חיה שמתנהג בהענין בהידור וק"ל.

אזכיר עה"צ.

(מצילום מענה הרבי בכת"ק. תשורה סארקין)

פרק ז התמסרות

הכנסת ספר תורה פנימית

[סיון, תשמ"ה]

מענה לר' יצחק נעמאנאו שכתב ע"ד מעמד סיום והכנסת ס"ת לע"נ אביו ר' ניסן ע"ה בשילוב עם חגיגת סיום הרמב"ם מחזור הראשון, וביקש ברכה להצלחת המעמד ושלא תופרע ע"י הגשמים:

העושה (בנו) לטובת הישיבה תומכי תמימים אשר עליה מסר את נפשו אביו ע"ה כדבעי?! הרי זה יהי' הכנסת ס"ת פנימית לישיבת תומכי תמימים.

(מתוך "ליקוט מענות קודש - מילואים תש"מ-תשנ"ב")

לדרוש טובתו

[תשכ"ד]

מענה לא' התמימים על מכתבו בו כמה שאלות:

בכהנ"ל יתייעץ עם הנהלת תו"ת בה למד (שמכירים אותו וטובתו דורשים)

(מתוך ליקוט מענות קודש תש"כ-תשכ"ד)

פרק ח

פרנסה מתומכי תמימים

עבודה בתומכי תמימים – זכות בזה ובבא

נוסף (ואולי - זהו עיקר יותר) שבודאי יבלבל למלאכת שמים, חינוך בתומכי תמימים - ובפרט (ואולי מפני ההרגל בה) כנראה הוא וחבריו שי' של הר"י בתומכי תמימים - שוכחים לעתים הכי תכופות שענינם בתומכי תמימים - זהו עיקר ענינם בערך כל שאר עניניהם, אפילו בערך הפרנסה וכו' וכו', וטובתם - בזה ובבא.

פשוט שלא רק מותר לו למסור הנ"ל - לחבריו הנ"ל, אלא שגם זכותו הוא, והלוואה שכלשון הידוע "יפעול בו ובהשומעים".

(מצילום מענה הרבי בכתי"ק. תשורה סארקין)

פרנסה מתומכי תמימים

מענה למשפיע הרב' יצחק מאיר גורארי' על מכתבו - בו כתב אשר אביו (ר' שניאור זלמן גורארי') רוצה לתת לו סכום כסף גדול, ממנו יוכל להתפרנס. וכתב שאביו טוען שכואב לו (וגם יש שאלה הלכתית) זה שהוא מקבל כסף מאת ישיבת תו"ת מאנטרעאל, ולכן מוכן אביו לתת לו את הסכום הנ"ל באופן שלא יקבל עוד כסף מאת הישיבה, אף שישאר במשרתו בישיבה. וכתב: "כמובן שיש בזה ספקות לכאן ולכאן, והנני שואל עצתו הק' אם לקבל הצעתו זו":

כ"ק אדמו"ר סימן בעיגול תיבת "ספקות", וסימן חץ וכתב:

?! יראה בסידור השוה לכל נפש - בברכת המזון - ע"ד מתנת בשר ודם -

ושאלתו: היקבל פרנסה מיישיבת תו"ת ע"י שילמד תורה לבנ"י, וקב שלו, (והמתנות ינצל להרחבה וכו' ולצדקה) ואדם לעמל יולד או כו'.

(ליקוט מענות קודש)

עבודה יציבה

מענה להת' מנשה חדר על מכתבו בו שאל באיזו משרה לבחור - האם להמשיך בעבודתו בישיבת תו"ת לוד, או להיענות להצעת משרה בישיבת תו"ת קרית גת:

יבחר בההצעה שהוא בטוחה יותר שתהי' בת קיימא וכו'.

באם שקול - קדימה לשב ואל תשנה.

אזכיר עה"צ.

(ליקוט מענות קודש מילואים ח"ד ע' 342)

רמ"ם עוסקים במסחר

מ"ש אודות זמן עסק הרמ"ם במסחרים, הנה אין בזה מענה על הטענה.

שהטענה היתה, לא שבזמן שצריכים ללמוד בהישיבה הולכים ברגליהם ברחוב, אלא שבמחשבתם משוטטים בשוקים ורחובות וראי' לזה שכבר מוכנים המלחחות כו' הנצרכים להמסחר ותיכף לזמן סיום הלימודים ע"פ התכנית, הרי כהרף עין נסגרים הספרים, ועומד כבר מוכן עם המלחחה שלו וכיו"ב, ומתהפכים בהרף עין זה מיושבי בית המדרש ליושבי קרנות ורצים למקום שמדמים שדוקא שם נמצאה פרנסתם ופרנסת ב"ב שיחיו, אשר במילא אי אפשר שגם במשך זמן הלימוד לא יכינו את מחשבתם ואופן דבורם להמסחר לשם פונים תומ"י לסיום השיעור.

רבי הזמן דלימודי חול וההתעמלות על הזמן דלמודי קודש - מבהיל. והגם לכבוש את המלכה עמי בבית!?

והשי"ת יעזור את כאו"א מאתנו שלא להחליף את עיקר העיקרים בטפל דטפל, שחילוף כזה מצ"ע מופרך הוא, ונוסף ע"ז עוד מקלקל את הענינים הטפלים, וכמובן.

בברכת הצלחה בעבודתם בקדש.

נב. מוסג"פ הקונטרס שהו"ל לל"ג בעומר הבע"ל, אשר בטח יזכו בו את הרבים.

ובהמשך לתוכן מכתבי, הנה גם במאמר זה מבואר גודל ענין השימת לב, שדוקא ע"י בא דבר בפועל, עיי"ש. וידוע סיפור כ"ק מו"ח אדמו"ר בשם החסיד ר' בנימין קלעצקער, שכאשר באחד חשבוני המסחר, כתב הס"ה אין עוד מלבדו, ועל השאלה מאתו איך אפשר שבעת עסקו במסחר יתעסק בעניני דא"ח. ענה ע"ז שהוא במכש"כ וק"ו, ומה בשעה שעומדים לפני הקב"ה, נופלים מח"ז של קלעצער, הרי עאכו"כ בשעה שעוסקים בקלעצער יש מקום שיפלו מחשבות טהורות וקדושות.

וכדאי הי' להסביר לכל אנ"ש בעלי מסחר סיפור זה, ועאכו"כ לאנ"ש שע"פ רצון כ"ק מו"ח אדמו"ר צריכים היו להיות יושבי אהל, וחדשות מקרוב עשו - שנתהפכו לבעלי עסק. והאריכות בכל הנ"ל אך למותר.

(אגרת ב'צט. אגרות קודש כרך ז)

לא לחשוש מטרדות הפרנסה

ב"ה, י"א כסלו, תשט"ו

ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ

מוה"ר יהושע שניאור זלמן שי⁵

שלום וברכה!

לאחר ההפסק הכי ארוך נעם לי לקבל מכתבו מר"ח כסלו, בו כותב אודות המצב בהשיבה בהווה. ובשאלתו אם להכריח איזה מהתלמידים שיבואו בדוקא להתפלל ג"כ בהשיבה. הנה מובן שאין ההכרח דרך בזה, ואף שיש לדבר בזה בעת רצון ובהתועדות ומה טוב שיהי' לא רק מהנהלת הישיבה אלא מאנ"ש שאינם בהנהלה. אבל אין להכריחם בענינים שבאם לאו וכו', ואדרבה הנהגה דימין מקרבת תועיל גם בזה, הרבה יותר מאשר זה דשמאל דוחה.

.. מוסג"פ העתק מכתבי ממ"ש לאחד המוסדות של אנ"ש. וככל האמור בו הוא גם בנוגע לאנ"ש דאוסטרליא, ובטח ימצא האותיות להסבירם.

בהמשך להנ"ל - מ"ש בהסיבה להעדר ההתעסקות כדבעי מפני טרדות בפרנסה, הרי מבואר בתורת הדא"ח ומובן גם בשכל, אשר בענינים של פרנסה צ"ל שני חלקים: (א) שתהי' הפרנסה מוכנה למעלה. (ב) שתומשך למטה מעשרה טפחים בבני חיי ומזוני.

וכמבואר בארוכה בכ"מ ומהם בקונטרס ומעין מבית ה' יצא. ואיש האומר שאין לו זמן להתעסק בחלק הראשון כיון שטרוד הוא בהמשכה למטה כו' - אין לזה כל מקום בשכל. וכדי שיקצבו לו הפרנסה למעלה, ה"ז דוקא ע"י התעסקות בענינים של תורה ומצות. ולית דין צריך ביאור. ובפרט בהנוגע לאנ"ש והתמימים אשר ההשגחה פרטית שלחה אותם למדינה מיוחדת בשליחות מיוחדת. ומה תועיל ההוספה בהטרדה, כיון שהוספה זו ממעטת ח"ו במילוי השליחות ובמילא גם בהקצבת הפרנסה למעלה ח"ו.

ואין להאריך בדבר המצער.

בהנוגע להתלמידים הבאים מבתי שאין ההורים חרדים כ"כ לע"ע, מובן שיש להשתדל לקרבם ככל האפשרי. ואינו מובן מקום לשאלה בזה.

בהנוגע להביא למדינתם תלמידים וגם ר"מ מאה"ק ת"ו. הנה עליהם להתייעץ עם אותם היודעים את הר"מ ויודעים מהותו וכן התלמידים, ובמילא יוכלו ליעצם ע"ד התועלת שיביאו במדינתם עתה.

(אגרת ג'צג. אגרות קודש חלק י)

5. סרברנסקי. מכתב בנוגע לישיבת אוהלי יוסף יצחק במלבורן אוסטרליה.

פרק ט

שלום בין אנשי הצוות

שלום בשני הצדדים

[תש"מ]

מענה להנהלת ישיבת תו"ת מאנטרעאל:

לפלא הכי גדול שאותה השאלה נשאלת עוה"פ ועוה"פ - אף שנענתה כבר, ויותר מפעם אחת!

פשוט - שקודם הבעת חו"ד צ"ל שמיעת טענות כל הצדדים

[פשוט] ג"כ שזה אפשר להעשות רק ע"י רבני אנ"ש שי'

והשם ירחם על כל אחבנ"י שי' וליובאוויטש בתוכם - שעמלים ומשתדלים לייצור בעיות (וענינים גרועים בהרבה - מבעיות) מאין ליש - במקום לקבל ולקלוט ריבוי החסד והברכה הניתן מלמעלה, אלא שהכינו אמתלאות (וכהפי"אמת-לא") והיצר מפתה אותם שיתקבלו ע"י אלקי אמת, ע"י בעהמ"ח קונטרס החלצו וכו'!

הנ"ל - למסור לשני הצדדים.

תו"ת מאנטרעאל

(ליקוט מענות קודש תש"מ מענה ר)

להחזיק השלום

זה מזמן קבלתי מכתבו בו כותב שמשתדל בכל מה דאפשר להחזיק השלום, ויהי רצון מהשי"ת שלא רק שיחזיק אלא גם שירבו בו, וכלשון רז"ל - אסתר רבה בסופו - הנה השלום בריבוי קשור בהברכה בריבוי כו' עיי"ש, והשי"ת יזכהו ויצליחו שיהיה זה בהקדם.

6. את מוצא שמדות טובות של הקדוש ברוך הוא בהשפעת פירווי ורבו, הטוב ברוי, החסד ברוי, הרחמים ברוי, הצדקה ברוי, האמונה ברוי, הפדות ברוי, הברכה ברוי, השבח ברוי, השלום ברוי. הטוב ברוי, שנאמר (תהלים לא, כ): מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. החסד ברוי, שנאמר (שמות לד, ו): ורב חסד ואמת. הרחמים ברוי, שנאמר (תהלים קיט, קנו): רחמיה רבים ה'. הצדקה ברוי, שנאמר (איוב לו,

טובת הכלל

מוכרח הדבר שהאהבה והשלום שוררים ביניהם כי זהו טובת הפרט וטובת הכלל ומונע ההיפך דקידוש שם שמים, ובאם אי אפשר אחרת מוכרח שכל אחד מהצדדים זאל פארבויגין אויף זיך עכ"פ במקצת, וגדול השלום שמסיר ההעלמות וההסתרים מהבנת האדם ובמילא רואה אז עס האט זיך ניט געלייענג די גאנצע סכסוכים ולא היה בזה אלא עצת היצר.

ואף אם צד השני עושה עול, הרי לא על ידי סכסוכים יתוקן הדבר כי אם דוקא על ידי ענינים של קירוב שזהו דרך תורתנו דרכי נועם ונתיבותיה שלום.

(שם)

נוגע לחינוך

וזאת להעיר: העדר השלום ביניהם מזיק לחינוך הכשר של עשירות של בני ישראל. אם גם להבא ילך ויוגרע - הרי זה מגרע גם מצב הכספי של המוסד, ובמילא נוגע גם לפרנסת המורים וכו' ובני ביתם שיחיו.

ויש ענינים שעושים שלא כדבעי ואפשר לתקנם אחרי זה, אבל יש ענינים וכו'.

(מצילום מענה בכת"ק. שם)

(ג): ומשפט ורב צדקה. האמונה ברבוי, שגאמר (איכה ג, כג): חדשים לבקרים רבה אמונתה. הפדות ברבוי, שגאמר (תהלים קל, ז): יחל ישראל אל ה' כי עם ה' החסד והרבה עמו פדות. הברכה ברבוי, שגאמר (מלאכי ג, י): והריקתי לכם ברכה עד בלי די, מאי עד בלי די, עד שיכלו שפתותיכם לומר די. השבח ברבוי, שגאמר (תהלים פט, ח): אל נערץ בסוד חדשים רבה ונורא על כל סביביו, וכתוב (תהלים קד, כד): מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנינה. השלום ברבוי, שגאמר (ישעיה נד, יג): וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניה, אל תקרי בניה אלא בונים. (תהלים קכב, ז): יהי שלום בחילך שלוח בארמונותיך למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך למען בית ה' אלהינו אבקשה טוב לך, (תהלים קכח, ו): וראה בנים לבניה שלום על ישראל. (תהלים קיט, קסה): שלום רב לאהבי תורתך ואין למו מכשול. (תהלים כט, יא): ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום.

פרק י שפע לתלמידים

הרחבה בגשמיות

[ער"ח מנ"א, תשכ"ח]

מענה לגיסא דבי נשיאה הרש"ג על מכתבו בו כתב ע"ד האפשרות לרכישת מגרש נוסף בסמיכות לבנין ישיבת תו"ת ברחוב אשען פארקוויי, בו יוכלו להקים פנימי' וכו':

ידוע דעתי מאז ומקדם - שכל ענין של הרחבה אמיתית דתומכי תמימים - ברוחניות או גם בגשמיות (ועל דרך הנ"ל) - רצוי הוא ולא עוד אלא שבסופו של חשבון - ההכנסה בזה גדולה תהי' יותר משל ההוצאה בנוגע לכסף כפשוטו ממש. ואם בכל שאר (גם מל' שיריים) הישיבות דניו יאָרק כן הוא, כנראה במוחש, על אחת כמה וכמה בנוגע לתומכי תמימים. אזכיר על הציון לכל הנ"ל.

(ליקוט מענות קודש תשכ"ח מענה רבי)

מבנה מפואר לתמימים

[מרחשון, תשי"ח]

מענה לר' חיים צימענט על מכתבו בקשר לחיפושים עבור בנין לישיבת "אחי תמימים" בבאסטאן. במכתבו כתב שהציעו לו לקנות בזול מבנה מפואר המשמש כ"טעמפל" קונסרבטיבי, אך חושש להשקיע במקום - בגלל המצב הכספי שאינו רוצה להוסיף חובות, וכן משום שבשכונה בה נמצא המבנה התחילו להתפשט שחורים והיהודים בורחים: כשרואים הצלחת ברכת השי"ת עד שבעה"ב (אף שהם בעלי בחירה) מתעוררים ובהתפעלות כ"כ וכו' -

האומנם יש עדיין מקום לספק??

ואדרבה ינצל שעת כושר זו ביותר וביותר וירבה בהענין ד"הרחב פיך" ויהי' באופן כזה גם סיומא דקרא "ואמלאהו" מלא דוקא.

(ליקוט מענות קודש תשי"ב-תשי"ט)

תנאי האש"ל

במ"ש אודות תנאי אש"ל וכו' שאפשר גם זה משפיע על המגרעות באיכות התלמידים, הנה יכתוב בזה הצעה מפורטת לשיפור המצב, ואפשר - כפי היכולת - תביא לשינויים ממשיתם. ומוכן מבלי שידוע שממנו נודע המצב.

(לקו"ש חכ"ב עמ' 407)

נתינות חשובות

[בדר"ח אייר, תשכ"ח]

מענה למשפחה שביקשו ברכת כ"ק אדמו"ר לנסיעתם המתכוננת לאה"ק בחדשים תמוז-מנ"א ובמכתבם כתבו: "יש בדעתנו לתת נתינות לישיבת תומכי תמימים בכפר חב"ד, בירושלים ובלוד בלי נדר".

מענה כ"ק אדמו"ר:

[לתת נתינות חשובות]

(ליקוט מענות קודש תשכ"ז-תשכ"ט)

בהתקרב זמן הגאולה

[כ"ף שבט, תנש"א]

מענה להנהלת ישיבת תו"ת המרכזית על דו"ח מאסיפתם בקשר לעניני הישיבה בגשמיות וברוחניות, וכן בקשר לנסיעת כו"כ מהתמימים לברית המועצות להפצת היהדות ברשות ההנהלה:

וגדול זכות תו"ת וכו'

בהתקרב הגאולה - הולך וגדול וכו' כמובן.

אזכיר עה"צ

(ליקוט מענות קודש תנש"א מענה קסח)

פרק יא

נחת רוח לרבי

לשון הרע על תומכי תמימים?

[כ"ו שבט, תשכ"ז]

מענה לתלמיד שכתב: "לפני כשלוש שנים, הנה זכיתי להכיר מקרוב את האור והחיות שבתורת החסידות והתקשרתי מאז בקשר אמיץ בלימודה. בהמשך הזמן חשבתי לא פעם אודות העברה לישיבת תות"ל כפר חב"ד, הייתי כבר בכמה התועדויות ורכשתי לי ידידים, והחלטתי לכתוב את מבוכתי לכ"ק אדמו"ר שליט"א.

נמצא אני בישיבת . . בשנה החמישית, במשך השנים נרדפתי לא פעם על שלמדתי בשיעורי החסידות, וכידוע ששם אין דעה חיובית על תות"ל, וכך נכנס הספק בליבי מבלי שאדע מה לעשות . . מצד אחד זוכר אני את דברי הרבנים שטוענים שה"לומדות" פחות בחב"ד ממקום אחר. משם יוצאים בעה"ב טובים ועסקנים טובים לחיזוק היהדות אך לא למדנים. וגם שבחב"ד שמים את הדגש על חסידות ולא על הנגלה. ומצד שני שומע אני מחברי שלומדים בכפר-חב"ד שב"ה יש שם בחורים שאינם נופלים כלל בלמדנותם מבחורים בישיבות אחרות ואע"פ שלומדים חסידות מ"מ אינו גורע מלימוד הנגלה . .

ולכן הבאתי לשאול מכ"ק אדמו"ר שליט"א הלכה למעשה: א. האם להמשיך בישיבות הליטאיות או לעבור לתומכי תמימים? ב. אם כן לעבור לתו"ת - מתי לעבור האם כעת, בפסח הבעל"ט, או בזמן אלול?".

מענה כ"ק אדמו"ר:

כשיהי' ברור בעיניו שטוב לפניו ללמוד בתו"ת - אז לעבור לשם.

ע"פ פס"ד ברור - האיסור דלשון הרע ומוציא שם רע הוא גם על השומע, ולכן פלא ומצער ששומע כל הנ"ל.

ואין צועקין על העבר - כ"א בנוגע מכאן ולהבא.

(ליקוט מענות קודש תשכ"ז)

למהר בית המלך

[ער"ח שבט, תשל"ה]

מענה להרב ישראל יצחק פיקארסקי והרב מרדכי מענטליק שכתבו ע"ד בחינות התלמידים בישיבת תו"ת אשען פארקוויי אשר "היינו שבעי רצון בכלל ומהאחדים בפרט שהיו טובים מאד"

ות"ח ת"ח על הבשו"ט ויה"ר שילכו הת' שי' הלוך וגדול בב' הפי' (מגילה כז, א), ויהי ג"ז למהר בנין בית ה' ובית המלך (המשיח) וכל בתי ירושלים (שתתפשט בכל א"י).
אזכיר עה"צ.

(אגרות-קודש ח"ל ע' פט)

רצון הרבי מהבחורים

[י"א מרחשון]

מענה לכמה מתלמידי ישיבת תו"ת המרכזית 770 שכתבו: "נתעורר אצלינו לשלוח ולפרסם הספר חידושים וביאורים בש"ס מכ"ק אד"ש באופן המתאים בין כל הישיבות דמדינת ארצה"ב, ולכל ר"י ור"מ ורבנים דמדינה הנ"ל. והשילוח יהי' תחת השם "ספרי' תות"ל 770" (שאנו הגבאים דהנ"ל). הספרים שיושלחו להישיבות יהי' בחינם בכדי שהספר תהי' באוצר הספרים שלהם, והספרים שיושלחו להר"י ורבנים תהי' עם מכתב בקשה לשלם עבור הספר כפי יכולתם. הננו בזה לבקש חו"ד כ"ק אדמו"ר שליט"א, ואם בחיוב ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א עבור הנ"ל":

לא זו הדרך כלל - משא"כ המחברים שי' הזקוקים לפרנסה גשמית, וכשאי אפשר בכבוד עושים כנ"ל וק"ל.

הדרך הסלולה - שהתלמידים שי' זאלן זיך קאכן אין לערנן⁷ (והם - בכלל) ולאח"ז יפגשו עם הנ"ל וידברו אין לערנן כדבעי ויזכירו הס' ופשוט

ח⁸

(ליקוט מענות קודש תשמ"ב)

העיקר חסר

מענה לה' יצחק מאיר גורארי' שכתב: "היום יתמלאו לי בעזה"י י"ח שנה, והנני מבקש ברכת כ"ק אד"ש להצלחה בכל הפרטים ולבריאות הגוף. בהזדמנות זו הנני רוצה לפשוט כמה ספיקות שיש לי בכמה דברים שאמר כ"ק אד"ש אלי. ולכאורה הם כרוכים זה בזה . ולאחרי שהרבי כתב לו המענה על ספקותיו, הרבי הוסיף:

7. יהיה להם חיות בלימוד.

8. חשאי.

בכהנ"ל - העיקר חסר: שתלמיד תו"ת צריך לשמור סדרי הישיבה, ללמוד בהתמדה ושקידה וכו'.

(ליקוט מענות קודש)

לא על חשבון סדרי הישיבה

[ו' שבט, תש"ל]

מענה לתלמידי ישיבת תו"ת המרכזית 770 שכתבו:

"בקשר ליו"ד שבט הבעל"ט, שנת העשרים לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א, קבלו תלמידי הישיבה ע"ע לקיים בל"נ הענינים דלהלן:

(א) להשתתף ב"קרן העשרים" בסך של עשרים עד יו"ד שבט הבעל"ט.

(ב) ללמוד המשך באתי לגני תש"י, ומאמרי יו"ד שבט תש"א - י"ג (המוגהים) עד יו"ד שבט הבעל"ט, ודשנות תש"ד - תש"ל (שלא הוגהו עדיין) עד י"א ניסן הבעל"ט.

(ג) ללמוד ה' תפילין (חוץ מסי' ל"ב) ס"ה עשרים סימנים, עד יו"ד שבט הבעל"ט.

(ד) להשתדל להניח תפילין עם עשרים מבנ"י שיחיו (עד יו"ד שבט הבעל"ט, ולכל היותר) עד שלהי חדש שבט הבעל"ט.

(ה) להשתתף במשמרות שיקבעו בלימוד, במשך כל המעל"ע, מתחיל מליל ה' ר"ח שבט עד ליל ש"ק יו"ד שבט הבעל"ט.

מענה כ"ק אדמו"ר:

סימן קו תחת התיבות "תלמידי הישיבה", וכתב:

בודאי כהנ"ל הוא: (א) מבלי לנגוע בסדרי הישיבה. (ב) בל"נ

ויה"ר שיהא כ"ז בשטומו"צ ובהצלחה לתוצאות - המשך לאחר זה

(אגרות-קודש חכ"ו ע' רעו)

זכין להם

[ו' מנ"א]

מענה להת' שאול משה אליטוב שכתב בשם תלמידי ישיבת תו"ת המרכזית 770 שחתמו שמקבלים על עצמם בל"נ ללמוד פ"ה עמודים (כמנין שני חיי כ"ק אדמו"ר) בשו"ע אדה"ז עד ט"ו אלול הבעל"ט:

וע"פ מחז"ל דזכין לאדם שלא בפניו - הוספתי שגם - שעד היום ההוא: פ"ה מטבעות של עשר סענט (דיימס) לצדקה.

אזכיר עה"צ.

(ליקוט מענות קודש תשמ"ו)

לימוד לקו"ש

[ה' ניסן, תשמ"ח]

מענה לתלמידי ישיבת תו"ת לוד שכתבו שקיבלו על עצמם ללמוד פ"ז סעיפים בלקוטי שיחות לקראת יום הבהיר י"א ניסן:

אזכיר עה"צ להצלחה רבה בכל הנ"ל ולחג הפסח כשר ושמח

(ליקוט מענות קודש תשמ"ח מענה קפד)

להיות בקשר בין ההנהלות הקובצים

[אד"ר]

מענה למערכת הערות התמימים ואנ"ש שע"י תלמידי ישיבת תו"ת אשען פארקוויי שהכניסו את הגליון הראשון שהו"ל:

ובטח עומדים בקשר עם הנהלת שאר הקובצים - בכדי שזא"ז יעזורו וישלימו, למען לא תהיינה הכפלות וכיו"ב. ופשוט ומובן שגם להנהלות כהנ"ל הדברים מופנים אפילו להראשון בזמן.

(ליקוט מענות קודש תשמ"א)

בשורות טובות עולמי

[תחלת אד"ר, תשנ"ב]

מענה לתלמידי ישיבת תו"ת מגדל העמק על דו"ח מפעולות ובשורות טובות - לימוד מאמרים ושיחות, שמירת הסדרים, ועוד - בקשר ל"מבצע בשורות טובות העולמי" לקראת יום הבהיר י"א ניסן, צדי"ק שנה להולדת כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ואשרי חלקם וגדול זכותם וכו'.

אזכיר עה"צ

(ליקוט מענות קודש תשנ"ב מענה תיד)

בשורות טובות על הקובץ הנוסף

[חורף, תשל"ו]

מענה לר' יצחק מאיר גורארי' שכתב שנמצאים באמצע הכנת קובץ נוסף של "פלפול התלמידים" דלתלמידי ישיבת תו"ת דמאנטרעאל, אך עדיין אין להם הכסף הדרוש להו"ל:

ות"ח על הבשו"ט

מצו"ב השתתפותי ל' שקל

ובטח י"ל י"א ניסן חג הפסח הבע"ל. [כ"ק אדמו"ר צירף שלשים דולר קנדיים].

(ליקוט מענות קודש תשל"ו מענה קיא)

לנהל קייטנה – באישור ההנהלה

[קייץ, תשי"ד]

מענה להת' משה לאזאר שכתב: "הנני בזה לבקש עצת כ"ק אד"ש באשר הנהלת מחנה אגודה בקשו מאותי לבוא גם בשנה זו בתור מנהל רוחני, הגם שאשתקד לא הייתי שוה בשוה עם המדריך כללי שהוא יהיה שם גם בשנה זו, בנוגע הקרירות שגורם שם בכלל, ועוד באיזה פרטים בהסדר. וכאשר הצעתי טענותי לפניהם אמרו לי שסדר זה אינו בהסכמתם, ויעשו כל מה שבידם לתקנו, ואיזה דברים שתיקנו לעת עתה. הזמן יומשך מי"ח תמוז עד י"ב אלול, ויתר הפרטים בנוגע לשכירות וכו' יהיה כמו בשנים שעברו. ואבקש מכ"ק אד"ש ליתן לי עצתו הק' האם אקבל או לא":

באם יקבל רשות מהנהלת תו"ת.

ובאם יתקנו מה שהבטיחו לתקן.

(ליקוט מענות קודש תשי"ד)

שער שני:

הדרכות אישיות

אגרות הרבי להגה"ח הרב חיים שמעון גד ע"ה אליטוב,
הנוגעות להדרכות ועצות לבחור ישיבה,
ולעבודת הקודש בחינוך.

פתיחה

אמר העורך:

סבי הגאון החסיד הרב חיים שמעון גד ע"ה אליטוב, זכה לקבל הדרכה מפורטת אישית של הרבי בהיותו נער צעיר בשנות הבחרות בישיבת תומכי תמימים המרכזית בלוד.

באותה התקופה, התנאים בארץ הקודש לא היו משופעים ותקופת הצנע שררה, אביו היה סגי נהור ואימו גידלה משפחה גדולה והמצב היה לא פשוט כלל. לכל זה יש להוסיף את ההתמודדויות הרגילות שיש לכל בחור בגיל ההתבגרות ולבחורי ישיבות, ובפרט שהוא לא הגיע מרקע חב"די, הוא היה הנער בן עדת מרוקו הראשון שהגיע ללמוד בישיבת תומכי תמימים בארץ הקודש, עקב מלחמת תש"ח הוא יצא מביתו בגיל 11 לישיבת נובהרדוק בחדרה, שם למד חמש שנים ומשם הגיע לתומכי תמימים בשנת תשי"ב, כל זה הצטבר אצלו לקשיים אותם הוא חווה.

בעצת ידידיו הוא כתב לרבי, היה זה כשלוש שנים בלבד לאחר קבלת הנשיאות, והרבי ענה לו, הוא כתב שוב, ושוב זכה לתשובה, כך הרבי הדריך אותו באופן אישי, ליווה את התפתחותו והדריך אותו לתפקידי חינוך ורבנות.

כמאה מכתבים הוא קיבל במשך השנים מהרבי, הוא בחר לשתף אותם על אף היותם אישיים מדי, הוא אמר לי: אם זה יכול לחזק בחורים אחרים שעוברים התמודדות, זו שליחות. לכן יש לפרסמם, כי זה לא מיועד רק עבורי, אלו דברי הרבי וזה מיועד עבור כל תמים ותמים.

אכן, אחרי פרסומם בתשורה לחתונת נכדו, קיבלנו משובים מבחורים וממשפיעים שאמרו שמכתבים אלו חזקו, עודדו אותם, ובעיקר, נתנו להם תקווה, גם כשיש קשיים בצעירות, אפשר להגיע להישגים כבירים, כמו שהוא זכה להגיע ולהשיג:

במשך שנות חייו עבד בישיבת תומכי תמימים בלוד, לאחר מכן בתלמוד התורה בכפר חב"ד ובבית ספר למלאכה שם, בשליחות בבתי ספר הרשת בקרית גת, ברוש וירושלים. שליחות כשוחט ורב ביוגוסלביה, רומניה וארגנטינה, במדינה הדרום אמריקאית זכה להיות רב קהילה גדולה בהדרכת ובברכות הרבי. לאחר שובו לארץ היה מנהל ישיבת אור החיים של בן דודו הרב ראובן אלבז ולאחר מכן פתח ישיבה ראשונה מסוגה בחב"ד בארץ הקודש, ישיבת אור מאיר חב"ד לנוער שמתקשה במסגרת רגילה, על שם אחיו. במקביל התמנה לרב המועצה האזורית מטה בנימין, ובהמשך לחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל ורב הישוב מבשרת ציון.

בחרנו כאן להביא את המכתבים הקשורים לנושאי קובץ זה בלבד, וחילקנו אותם לשני שערים: פרק עצות והדרכות לבחור ישיבה ופרק הדרכות לעבודת הקודש בחינוך.

פרק א

עצות והדרכות לבן ישיבה

לאחר סיום חוק לימודיו בישיבת נובהרדוק בחדרה, בשלהי שנת תשי"ב הגיע זמנו של הנער שמעון גד לעלות לישיבה גדולה. תחילה נרשם לישיבת פוניבז' בבני ברק, בה התכוון ללמוד. אולם בעקבות שיחה של אחיו הבכור, הגאון רבי מאיר אליטוב ע"ה, עם ידידו הגה"ח רבי הלל רבינוביץ ע"ה מהנהלת צעירי חב"ד בירושלים, ולאחר פגישה עם הגאון הרב אלימלך בר שאול (שאולזון) ע"ה, שנמנה על גזע חסידי חב"ד - עבר ללמוד בישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש בלוד.

בין השנים תשי"ב לתשט"ז למד הרב אליטוב בלוד. במהלכם הסתופף בחיקם של המשפיעים הגדולים הרב שלמה חיים קסלמן והרב אברהם דרייזין (מאיור) והיה לתלמידם של ראשי הישיבה הגאונים הגדולים הרב ברוך שמעון שניאורסאהן והרב אליעזר הורוביץ. לתקופה של חצי שנה נשלח הוא עם קבוצת בחורים מצויינים בכדי לחזק את סניף הישיבה ששכן ברחוב הרב קוק 16 בתל אביב.

בין השנים תשט"ז לתשח"י החל ללמד תורה בישיבה בנוסף ללימודיו עצמו.

לא קל היה המעבר, מאסכולת נובהרדוק לישיבה חסידית חב"דית. בעצת ידידו בישיבה הגה"ח רבי גרשון מענדל גרליק ע"ה, לימים רב ראשי ושליח הרבי במילאנו שבאיטליה - החל להשיח את ליבו בפני הרבי באמצעות מכתבים ששיגר ל-770 איסטערן פארקוו. הרבי החל לכוון את הנער הצעיר בדרכי עבודת ה', באמצעות עשרות מכתבים ואגרות קודש שכללו הכוונה והדרכה. במהלך השנים קיבל תלמיד הישיבה מלוד מכתבים נדירים שבהם מתייחס הרבי לפרטי הפרטים של לבטיו וספקותיו, צולל לתוך נבכי נפשו, מרעיף עליו אהבה, מייסרו בשבט מוסר כאב אוהב, ומעודד אותו להמשיך בהתעלותו בדרכי התורה והחסידות.

גם לאחר נישואיו המשיך לכתוב, לאחר שהיה כמה פעמים שהרבי לא ענה למכתביו, חשב הרב אליטוב בליבו שמא הוא גוזל חלילה מזמנו היקר של הרבי. הוא פסק אפוא מלכתוב לרבי למשך תקופה קצרה, בניגוד להרגלו עד אז. תשובת הרבי להימנעות מכתובה - לא איחרה לבוא. הרבי, שכמו קרא את הרהורי ליבו של האברך הצעיר, כתב לו בכתב ידו, במסגרת 'מכתב כללי-פרטי' ששוגר לו בתוככי אנ"ש בתאריך ערב שבת תשא תשכ"ה:

"לפלא שתיקתו מאז, ומצער אם מנהל חשבון על העדר המכתבים מכאן ואני עמוס הטרדות והתלאות וכו'".

זוהי התבטאות יוצאת־דופן, שכמותה לא זכור ממהלך שנות נשיאותו של רבינו. לשון נדירה זו של הרבי משקפת ברורות את רצונו הקדוש באשר לכתיבת חסידים לרבי.

א. תעניות וסיגופים - אינן דרך הבעש"ט

האגרת הראשונה שזכה לקבל מהרבי, התייחסה לסיכום שכתב על קורות חייו עד לאותה העת.

ב"ה, ג' תמוז, תשי"ד

ברוקלין.

האברך שמעון שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ח סיון בו כותב על דבר מה שעבר עליו בשינויים שונים במשך הזמן עד עתה ועל מצבו עתה, אשר אף שהוטב בהשוואה להעבר - אבל עדיין צריך תיקון בכמה נקודות ועניינים.

והנה שמח יהיה בהזכות וההצלחה אשר נמצא הוא בישיבת תומכי תמימים שנתיסדה ומתנהלת על-ידי כ"ק אדמו"ר נ"ע וכ"ק מו"ח אדמו"ר - זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע שהשקיעו בה מכוחותיהם במסירות נפש, ובמילא, כל הנמצא בה בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו הגשמיים והרוחניים - כלי הוא לקבלת ברכותיהם שיצליח בכל המצטרך כפי יכולתו, ללמוד להתפלל ולהדר בקיום המצוות מתוך שמחה, שאז אם מעט אור דוחה הרבה חושך - הרי על אחת כמה וכמה הרבה אור, ועל אחת כמה וכמה מאור (שהוא מקור האור), היינו חסידות תורתה הדרכותיה ומנהגיה.

וידוע מכבר, שאין דרך התעניות ואפילו הסיגופים דרך הבעש"ט כמבואר בכמה מקומות, ומהם גם במאמר יו"ד שבט תשי"ג ד"ה באתי לגני, ובפרט על-פי המובא בספר תולדות מהר"ש, שתענית של חסיד פירושו העכבה אפילו לאיזה רגעים מדבר שרוצה כו'. וראה גם כן בתניא פרק כ"ז (דף ל"ד ע"ב), ובמאמר הנ"ל מבואר גם-כן הכרח שמירת הבריאות, שאז בלבולי הגוף מתמעטים.

וכשיוסיף בכל הנ"ל, בפעולות בכיוון זה - הרי יתרבה גם-כן הסיוע מלמעלה, שיבוא כל הנ"ל בפועל ממש בחיי היום יומיים.

מה שכתב אודות תיקונים כו', הנה ירבה באותיות התורה ובאותיות התפילה, ובוודאי חקוקים בזיכרונו כמה פרקים משניות וכמה פרקים תניא ומאמרי דא"ח, וביניהם גם ד"ה והדרת פני זקן בלקוטי תורה סוף פ' קדושים.

בברכת הצלחה בתורה בעבודה ובגמ"ח, שהם ג' הקוין שעליהם העולם גדול והעולם קטן - זה האדם - עומדים.

ב. להיפטר מהעצבות בהקדם

לאחר שלמד בספר דרך החיים של כ"ק אדמו"ר האמצעי נ"ע, העוסק בדרכי התשובה ותיקון המידות, החל הנער שמעון גד אליטוב להרגיש עצבות ומורת רוח, ועל כך בא המענה הבא:

"ב"ה, ה' מ"ח, תשט"ו

ברוקלין.

האברך שמעון שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו ממוצש"ק בראשית, בו כותב על שמרגיש בעצמו עצבות וייאוש וכו' ומשער שבא לו זה מלימודו בספר דרך החיים.

והנה ידוע המבואר בכמה מקומות בחסידות עד כמה הרחיקו מידת העצבות וההפסד הגדול בזה במלחמת היצר. ובמילא צריך להיפטר בזה בהקדם היותר אפשרי כי אינו מצד הטוב, וכמו בכל עניינים בלתי רצויים - הדרך לזה הוא על ידי הוספת אומץ בצד הטוב ואפילו מעט אור דוחה הרבה חושך. ועל אחת כמה וכמה הרבה אור וכשילמוד בשקידה בהתמדה ובקביעות בנפש תורתנו הקדושה המשמחת לב ונפש, וכמו שכתוב 'פיקודי ה' ישרים משמחי לב' - במילא יבוטל רגש הייאוש ואפילו רגש העצבות.

ובפרט אשר יתבונן בעניין השגחה פרטית אשר השי"ת, שהוא עצם הטוב, משגיח על כל אחד בחיים היום יומיים ובפרטי פרטיות, ואין לאדם אלא לעמוד בהתקשרות ולראות שיהיה הצינור פתוח והוא על-ידי עניינים הנ"ל, שכללותם התחזקות בהג' קוין דתורה עבודה וגמילות חסדים.

והשי"ת יצליחו בכל זה ויבשר טוב אשר עובד את ה' (ואף שעובד הוא מלשון עורות עבודים כמבואר בתורה אור ריש פרשת משפטים, והיא עבודה ויגיעה גדולה, בכל זאת מקיים הציווי) בשמחה".

בברכה

ג. 'לצאת מהטיט והבוץ'

על אף העידוד באיגרת הקודמת, מכיוון שהמשיך להעמיד לעצמו רף גבוה בעבודת ה' - בכל פעם שלא עלה בידו להשיג את המטרות שהציב לעצמו - היה נכנס לייאוש ונמיכות רוח. הרבי מעודדו לצאת ממחשבות הייאוש ולדבוק בדרכי החסידות, ואז יראה אור.

ב"ה, י"ז אדר, תשט"ו

ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו - מבלי הוראת זמן הכתיבה - בו כותב אודות מה שעבר עליו ותוכן הפנימי בזה הוא, שבמלחמתו עם היצר הרע שישנו אצל כל אחד מישראל, הנה עד עתה לא הצליח בזה, ונכשל בכמה עניינים.

והנה ברור הדבר אשר לכל אחד מישראל ניתנו כחות מספיקים לניצחון במלחמה הנ"ל, אף שלפעמים וכדרך במלחמה גשמית - זה נופל וזה קם ולפעמים להיפך, אבל סוף סוף הניצחון בטוח. וכמו שכתוב 'לבלתי ידח ממנו נידח'. ונמיכת רוח וייאוש הרי הם מתכסיסי היצר הרע לצוד האדם ברשותו ורשתו. ולכן יקבע שיעורו בלימוד תורת הנגלה ופנימיות התורה והידור בקיום המצות, ומובן שיקל זה עליו בהרבה אם יהיה בישיבה ויקיים בקבלת עול אמיתי את ציווי הנהלת הישיבה, ואז סוף סוף יצא מהטיט והבוץ ויראה אור בחייו. בברכה.

ד. כך נלחמים בתחבולות היצר

אחיו הגדול רבי מאיר, שכיהן בימים ההם כר"מ בישיבת הדרום ברחובות, החל לשמוע הצעות בנוגע לשידוכיו, אך למרבה הצער - בדיוק באותה העת נפל למשכב. הרב אליטוב כתב לרבי על אודותיו ואודות קרובת משפחה נוספת שלא הייתה בקו הבריאות.

הרבי ענה שאין זה סותר לשמיעת שידוכים, ובכלל, באם יוסיף הרב אליטוב בלימוד התורה ובעבודת התפילה והמצוות - זה יוסיף בבריאות הגשמית של קרוביו.

ב"ה, אכן האח הבריא והקים בית נאמן בישראל, הקים וייסד את ישיבת 'תקוות יעקב' בשדה יעקב ואת ישיבת מתיבתא הראש"ל, והיה מרבני שכונת רחביה בירושלים.

בחלקו השני של המכתב הרבי מעודדו שלא ליפול בתחבולות היצר.

ב"ה כ"ב מ"ח תשט"ז

ברוקלין

האברך שמעון שי'

שלום וברכה!

נתקבל מכתבו מב' חשוון עם הפ"נ המוסגרים בו, וכבקשתו יקראו בעת רצון על הציון הק' של כ" מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע. וכיון שכל ישראל ערבים זה בזה, ונוספה על זה גם השייכות המשפחתית, הנה ככל שיוסיף הוא בלימוד בהתמדה ובשקידה בעבודת התפילה ובקיום המצוות בהידור יתוסף בברכת השי"ת בעניינים אודותם כותב בהפ"נ הנ"ל, ויזכהו השי"ת ויצליחו לבשר טוב בזה.

במש"כ אודות מצב בריאות אחיו מאיר שי' בהנוגע לשידוכים - ישאל חוות דעת הרופא המבקר אותו. ולדעתי - יתעניין בהצעת שידוך מתאים.

בברכה בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א קווינט

מזכיר

זה עתה נתקבל מכתבו מט"ז מ"ח עם ד' פ"נ שיקראו בעת רצון על הציון הקדוש. ומה שכותב במכתבו על דבר מצב רוחו - כבר מילתו אמורה, ובביאור, בתניא קדישא פרק כ"ו כ"ז ואילך.

והרי רואה במוחש אשר מחשבותיו על דבר עצמו מביאות אותו לביטול תורה ולקא-סלקא-דעתך מופרך שיעזוב את הישיבה, שמזה ברור אשר מהיצר הרע באות מחשבות אלו, אשר כל עניינו להילחם נגד אושרו של האדם הרוחני והגשמי והסברות שאין להם יסוד בשכל הבריא, וכל מציאותן הוא כי מנסה הוי' אתכם וגו'.

וכשמתאמץ ועומד בניסיון - רואה גם האדם עצמו איך שבטלה כל מציאותן המדומה - ויסיח דעתו מכל מחשבות אלו (מבלי להיכנס אפילו בשקלא וטריא על דבר זה, כי אם, על-ידי מחשבות אור שאפילו מעט אור דוחה הרבה חושך). ויבקש את הר"מ וראש ישיבה שלו לסדר לימודיו כדבעי, וכהוראתם יעשה והשי"ת יצליחו.

ה. 'בוודאי שחלה הטבה בבריאות'

לאחר זמן כתב שוב התלמיד שמעון גד אליטוב כי הוא עדיין אינו מרוצה מלימודו וכי טרם מצא חברותא כלבבו, וכן השיח את צערו על מצבה הבריאותי של קרובת משפחתו עליה כתב אף במכתב הקודם. באיגרת דלקמן הרבי מעודדו ואילו בנוגע לבריאות קרובת המשפחה הרבי עונה לו במענה מיוחד, שאם הוא יקיים האמור במכתב הקודם להוסיף בלימוד התורה בשקידה והתמדה, בוודאי תהיה הטבה בבריאותה:

ב"ה כ"א שבט תשט"ז

ברוקלין

האברך שמעון שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו עם הפ"נ המוסגר בו.

במה שכותב אודות מצבו ואשר לפי דעתו אינו מצליח בלימוד ואין לו חבר מתאים וכו', כבר כתבתי, ודעתי ברורה בכל זה, ולפלא שאינו רואה האמת, שהטענות הם מתחבולות היצר הרע לבלבלו מלכת בדרך הטוב לפניו בגשמיות וברוחניות גם יחד.

ובמה שכותב אודות בריאות קרובתו שמחה בת סוליקה תחי' - הנה אם קיימו את הכתוב במכתבי הקודם, הרי ברור בוודאי שחלה הטבה בבריאותה.

ויזכהו השי"ת לערות עליו רוח ממרום לראות השגחה פרטית בחסד וברחמים בכל האמור למעלה. בברכה

ו. ללמוד 'קונטרס ומעיין'

באותה השנה הביא הרב אליטוב את אחיו ר' יצחק דוד שי' ללמוד עמו בישיבה. לאחר שהתעוררו ספיקות בנוגע לסדר הלימודים הרצוי לו ולאחיו - כתב לרבי, ועל כך בא המענה הבא:

ב"ה. ח"י אדר תשט"ז

ברוקלין

האברך שמעון שי'

שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתבו מיו"ד אדר. ובמה שכתב בהנוגע לעצמו, הנה ילמוד 'קונטרס ומעיין', המאמרים הראשונים. ומה שכתב אודות אחיו, יתייעץ על דבר זה עם הר"מ והר"י דהשיבה המכירים את אחיו שי', ויעשה כהוראתם. ויה"ר שיהיה בהצלחה. בברכה.

ז. 'יתמעטו ההעלמות ותתרבה ההצלחה'

לאחר קבלת המכתב, דיווח הרב אליטוב על ביצוע ההוראה, ועל כך שהחל ללמד בכיתת צעירים במקביל ללימודיו בישיבה. הרבי ענה לו במכתב מיוחד:

ב"ה ט' אייר תשט"ז

ברוקלין, נ.י.

האברך שמעון שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מאסרו חג הפסח,

טוב עושה ששומע להוראתם של הר"מ והר"י שלו, ובפרט שהתחיל להתעסק בשטח חינוך הכשר והקדוש, ובטח מזמן לזמן יתרגל יותר לזה, יתמעטו ההעלמות וההסתרים ותתרבה ההצלחה. ויה"ר שבקרוב ממש יודיע בשורות טובות בכל האמור.

בברכה

ח. לא להשיב ליצר מטוב ועד רע

המכתב דלקמן הוא מכתב נפלא בדרכי עבודת ה'. הרבי מבאר לתלמיד הישיבה המתבגר מי הוא היצר הרע וכיצד יש להתמודד עמו:

ב"ה ג' תמוז תשט"ז

ברוקלין

האברך שמעון שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ח סיון, והקודם לו. כבר כתבתי לו איזה טעמים, שכל השקלא וטריא שלו בהנוגע למצבו, הוא מתחבולות היצר הרוצה לבלבלו מעבודת השי"ת ובשמחה ובטוב לבב. וכבר ידוע ומבואר בספרי חסידות, שאחת מתחבולות היצר הוא לפעול נפילת רוח בהאדם העובד את בורא העולם להסבירו שאינו מצליח בעבודה זו כו' כו'.

ואף שהיצר נקרא זקן וכסיל - בכל זה ערום הוא ואומן במלאכתו מלאכת הסתה, ולכן אפשרי שלזמן פועל חלישות בזה השומע לו. ולפעמים מתלבש היצר הרע בלבושים אחרים בכדי שלא יכירו אותו, וככל הדברים האלה הוא גם בהנוגע אליו.

והעצה היעוצה, ועל דרך המבואר בתניא, שלא להיכנס עמו בשקלא וטריא וטענות ומענות - הצודק הוא אם לא - אלא להמשיך בעבודת האדם לקונו בלימוד התורה וקיום המצות - כיון שהיצר הוא בדוגמת ערל רשע שהעצה שלא להשיב לו מטוב ועד רע, ולהתחנן לו יתברך כו'.

ומובטחים אשר השי"ת למענו יעשה, כי חלק ה' ממש עמו. עיין שם בתניא סוף כ"ח, וככל שיקדים בהנהגה האמורה תקדים גם כן הצלחתו. בברכה.

ט. ללמוד וגם ללמד

בשנים אלו, במקביל ללימודיו בישיבה, החל הרב אליטוב לעסוק במלאכת החינוך, והדריך תלמידים אשר למדו בכיתות הנמוכות בישיבה. לאחר שראה הצלחה רבה במלאכת החינוך, התלבט האם להתמסר לחינוך לגמרי או להמשיך בלימודיו בישיבה לצד עבודת החינוך. על כך ענה הרבי באיגרת מיוחדת.

באותו הזמן ביקרו בארץ הקודש שלוחי הרבי שנשלחו לעודד את החסידים לאחר הרצח הנורא בבית הספר למלאכה בכפר חב"ד. הרב אליטוב הסתופף במחיצתם, והרבי כותב לו גם על כך.

ב"ה ט"ו מנ"א תשט"ז

ברוקלין

האברך שמעון שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ז תמוז וה' מנחם-אב, ולפלא שאינו מזכיר דבר בהנוגע לפעולתו בהכיתה בה מדריך ולומד, ובטח ימלא בהזדמנות הבאה.

ובהנוגע להסתדרותו מכאן ולהבא, ימשיך לימודו בחפץ וברצון בישיבת תומכי תמימים בלוד ותקויים בו הבטחת רז"ל יגעת ומצאת, וימצא הרבה יותר ממה שמשער, ובלבד שתקוים התחלת ההבטחה, 'יגעת'. ומובן שימשיך גם בלימוד כיתה - מתאים להוראת הנהלת הישיבה.

בוודאי נפגש עם השלוחים שליט"א מכאן, ויהי רצון שגם פגישה זו תכניס בו חיות בעבודת הבורא בכלל, ובהתמדה בלימוד תורת הנגלה ותורת החסידות ביחוד.

בברכה לבשו"ט

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קווינט

מזכיר

י. המהימנות של תרגומי 'ספר הישר' ו'יוסיפון'

בקיץ תשי"ז קיבל הצעה לעבוד כמורה ברשת החינוך 'אהלי יוסף יצחק'. באותה העת עבד כמורה וכמדריך בישיבת חב"ד בלוד והתלבט בין האפשרויות.

בחציה השני של האיגרת שאל את הרבי על שני ספרים שהתפרסמו אז, שמקורם הוא מתרגום שהשתמר אצל הגויים: 'ספר הישר' שהוא ספר תולדות ישראל לפי התורה, וספר יוסיפון. הרבי הגיב הן על ההתלבטות והן על השאלה באשר לתרגומי הגויים:

ב"ה, ח' תמוז תשי"ז

ברוקלין

האברך שמעון שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ט סיון, בו כותב אודות הצעה לעסוק בהוראה ארבעת שנים וכו' הנה, כיון שהעניין נתחדש רק בשבועות האחרונים ותלוי בכמה וכמה פרטים ופרטי פרטים, הרי יציע ספיקותיו לפני הנהלת ישיבת תומכי תמימים דלוד בה עובד, ובטח יתייעצו הם מצידם בזה עם הנהלת בתי ספר הרשת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש אשר בארץ הקודש ת"ו. ויעשה כהוראתם.

בטח ישתתף בהתוועדות חג הגאולה י"ב וי"ג תמוז באופן שיתוסף בהפצת המעיינות חוצה ככל האפשרי, והשי"ת יצליחו.

בברכה.

.. בשאלתו על דבר ס' הישר - יראה מה שכתוב בזה בספר שם הגדולים לחיד"א בערכו. ובעניין ספר היוסיפון - ידוע שכמה שינויים (וגם זיופים) הוכנסו לתוכו וענייניו דורשים ביקורת מומחה במקצוע. ובכללות שאלות כגון אלו ידועה הוראת חז"ל 'היכא דעייל ירקא ליעול בשרא וכוור' (שבת ק"מ, ב) ובפרט כשספק אם גם ירקא הוא".

יא. 'בטח יודיע הבירור על שמו'

בסוף המכתב, הרבי מעיר על שינויי חתימת שמו של הרב אליטוב במכתבים אליו. הסיבה לשינוי השם הייתה טמונה בשם הנוסף שניתן לו בברית מלבד השם שמעון, ושם

זה לא היה שם עברי, והיו חילוקי דעות על תרגום השם, האם לתרגמו לשם "גד" או "אשר", ומפני כך, לפעמים היה חותם בשם "שמעון" ולפעמים "שמעון גד". ועל כך כתב לו הרבי:

ב"ה יז' מ"ח תשי"ח

האברך שמעון שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מט' חשון.

נעם לי לקרות בו, אשר ממשיך הוא בעבודתו בקודש בבית ספר לחקלאות בכפר חב"ד, ובטח עוסק בזה בשמחה ובטוב לבב כהוראת תורתנו תורת חיים, והשי"ת יצליחו.

במה שכתב אודות הנכבדות שהציעו לו וכו' -

הנה בעת רצון אזכירו על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע להמצטרף לו, והנ"ל בכלל זה כמובן, ויה"ר שיבשר טוב בכך העניינים אודותם כותב במכתבו.

לפעמים חותם בשם שמעון גד ולפעמים שמעון לחוד, ובטח יודיע הברור בזה.

בברכה לבשורות טובות

לאחר קבלת המכתב כתב הרב אליטוב שבחר את השם "שמעון גד", ומאז הרבי כתב לו ברוב הגדול של המכתבים "שמעון גד", ולא שמעון בלבד.

אגב, מעניין לציין שדווקא במכתב הנוגע לשידוך הרבי מבקש את השם המדויק.

יב. 'איך' מסתדרים כל האברכים?

לאחר בואו בקישורי השידוכים הוא כתב לרבי על ההוצאות לחתונה שאין לו מהיכן לקחת, עקב מצב הכלכלי של הוריו. באיגרת ששיגר לו הרבי, הפנה אותו להנהלת הישיבה, ובהוראת הרבי הישיבה שילמה את כל החתונה ודירה לשנה הראשונה בכפר חב"ד, החתונה עצמה נערכה בישיבה בלוד בשמחה רבה. .

ב"ה, א' דראש חודש תמוז תשי"ח

ברוקלין

האברך שמעון גד שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מתחילת סיון.

נעם לי לקרות בו, אשר רואה סימן ברכה בעמלו, ויהי רצון שתתרבה הברכה ובאופן נראה ונגלה גם לעיני בשר, ואין לך דבר העומד בפני הרצון, ובפרט שהמוסד - הוא נמצא

בכפר מיסודו והנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל, שבוודאי מעורר רחמים רבים על כל אלה המשתדלים בענייניו, ובפרט בשטח החינוך על טהרת הקודש.

במה שכתב אודות ההוצאות הכרוכות בחתונה. לפלא למה כל ענייניו מתאר הוא כאילו בהם קישויים למעלה ביותר מהרגיל. והרי כמה אברכים שמצבם הגשמי ירוד כמה וכמה ממצבו הגשמי שלו, ובכל זה בונים בית בישראל, במנוחה ובשלום. ובוודאי יפנה הוא גם כן להמוסדות במשרת בקודש לברר האפשריות שהם יסייעו בידו באופן הלוואות וכיוצא בזה. והעיקר להיוודע איך מסתדרים כל האברכים בשנים האחרונות, שבם כמה שמצבם הגשמי קשה יותר מאשר שלו.

ויהי רצון שכיון שנמצאים אנו בחדש הגאולה - הוא חג הגאולה של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, יראה וייווכח, שנגאל גם הוא מכמה ענינים שלדעתו מבלבלים אותו, ואשר באמת אין להם מציאות. בברכה לבשו"ט.

במקביל. אמו מרת שושנה כתבה גם היא לרבי על זה, ללא ידיעת בנה, והרבי ענה לה: . . נ.ב. במה שכותבת אודות הוצאות הכרוכות בעניין הנכבדות של בנה שמעון גד שליט"א, בטח יפנה הוא בזה להנהלת מוסד חב"ד במשרת בקדש.

פרק ב

הדרכות לעבודת הקודש בחינוך

כאמור, כבר בשנת תשט"ז, בעודו תלמיד בישיבה, החל הרב אליטוב ללמד ולהדריך צעירים בישיבת תומכי תמימים בלוד במקביל ללימודיו בישיבה זו. בהמשך החל ללמד את הכיתה הגבוהה בתלמוד תורה בכפר חב"ד, ובמקביל להדריך בבית ספר למלאכה.

כנהוג אז, מפעם לפעם היו שולחים לרבי את תמונותיהם של תלמידי הישיבה. ביוזמת החסיד ר' פיניע אלטהויז ע"ה, אף הרב אליטוב שלח את תמונתו לרבי. למרבה הפלא, הרבי כתב לו במענה לשליחת התמונה, שלפי דיוקן פניו המשתקף בתמונה הרבי רואה שאם יעבוד בחינוך - הוא יראה הצלחה גדולה.

לאחר חתונתו במנחם אב תשח"י החל לעבוד ביתר שאת בהוראה ובחינוך בכפר חב"ד. באותה השנה היה אחראי על מסיבות השבת בכפר חב"ד, הדרכת תלמידים בבית ספר למלאכה ואף שימש כשליח ציבור בבית הכנסת המרכזי בימים נוראים, שבתות וחגים. כעבור שנה מהחתונה נקראו לשליחות.

בשנים ההן, עיקר השליחות בארץ הקודש התמקדה בעבודת ההוראה ברשת 'אהלי יוסף יצחק'. בתי הספר שהיו פרושים מהיישוב ברוש שבדרום ועד לתענכים שבצפון, היו זקוקים למורים מעולים שילמדו את ילדי העולים תורה וחסידות. טובי האברכים היו יוצאים לגור לאחר חתונתם במקומות נידחים, בכדי להביא את אור התורה והחסידות בשליחות הרבי.

בשנת תש"כ יצא הזוג הצעיר ללמד בבית הספר חב"ד בקרית גת, ולאחר שנה עברו לשליחות בבית ספר חב"ד בברוש הסמוכה לנתיבות. הרב אליטוב לימד בכיתות הגבוהות, ואילו הרבנית אליטוב לימדה בכיתות הנמוכות.

במענה לשאלותיו, זכה לקבל מהרבי עצות הנוגעות לעבודת החינוך. אף ברכות רבות בירך אותם הרבי לרגל עבודתם בשדה החינוך. לאחר חתונתם חלפו מספר שנים ועדיין לא נושעו בזרע של קיימא. הם כתבו על כך לרבי, והרבי השיב שבזכות העבודה בשדה החינוך יזכו ל"מ'ושגנתם לבניך" - אלו התלמידים, ל'ושגנתם לבניך' כפשוטו". עד לשנת

תשכ"ד התגוררו בני הזוג אליטוב במושב ברוש, ואז נקראו לדגל לשליחות חינוכית בעיר הקודש ירושלים.

בשנת תשל"ט חזר לעבודת החינוך בניהול ישיבת אור החיים, והחל משנת תשמ"א בישיבת אור מאיר חב"ד בירושלים.

א. על פי התמונה – יצליח בחינוך

באיגרת זו הרבי מכוונו על פי ראיית התמונה שנשלחה לרבי - לפנות לתחום החינוך. במקביל, הרבי שולל הצעה שקיבל הרב אליטוב לשמש כרב בקהילה היהודית במומביי שבהודו.

ב"ה, ט"ו מנ"א ה'תשי"ז

ברוקלין, נ. י.

האברך שמעון שי'

שלום וברכה:

במענה על מכתבו מראש חודש מנחם אב עם התמונה המוסגרת בזה, ונעם לי לראותה, ובפרט שעל ידי זה נתחזקה בי דעתי ברורה, שאם רק ירצה להקדיש כוחותיו בשטח החינוך על טהרת הקודש - יצליח בזה.

מובן שההצעה ליסע להודו אינה מתאימה בשבילו כלל וכלל.

ובמענה על שאלתו השניה, מהנכון שיתעניין בעניני שידוכין.

בברכת הצלחה מופלגה בעבודתו בקודש לקרב לב בני ישראל לאביהם שבשמים

מ. שניאורסאהן

ב. מעלת העבודה בחינוך

באיגרת הבאה הרבי מעודד את הרב אליטוב להוסיף ולהשקיע בחינוך התלמידים, כיוון שצמיחתו הרוחנית של התלמיד - מוסיפה גם על זיכוכו ופריחתו של המחנך עצמו:

ב"ה. י' אייר תשי"ח

האברך שמעון גד שי'

שלום וברכה!

לאחרי הפסק ארוך, נתקבל מכתבו מיום ג' עם הפ"נ המוסגר בו, שיקרא בעת רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, ובוודאי יעורר רחמים רבים עליו בכל המצטרך לו מנפש ועד בשר.

ומובן וגם פשוט שכיון שזכה שההשגחה העליונה העמידתו על חלק היפה, עבודה בחינוך הכשר על טהרת הקדש, המקרב לב התלמידים לאבינו שבשמים, בוודאי שזהו מברר ומזכך ומעלה מדרגא למדרגא התלמיד והמתחנך ומוסיף בהצלחתו של המחנך

והמלמד בעצמו. וכמו שכל ענייני האדם, שעל כל אדם נאמר בכל דרכיך דעהו, הרי גם זה צריך להיות בשמחה וטוב לבב, שהרי ציווי השי"ת הוא קיום התורה והמצווה וגם בכל דרכך דעהו, וקל להבין.

בברכה לבשורות טובות מתוך בריאות הנכונה ושמחה.

ג. ספר לא כשר

בשנת תשי"ט, לאחר חתונתו, קיבל הרב אליטוב על עצמו את האחריות על הדרכת וארגון מסיבות השבת בכפר חב"ד והחליף בתפקידו את החסיד הרב לייבל כהן ע"ה. בזמן מסיבות השבת היה מרבה לספר סיפורים שריתקו את לב הילדים ועד היום, רבים מבני כפר חב"ד מציינים וזוכרים בערגה מסיבות שבת אלו.

באגרת דלקמן הרבי מעודדו על מסיבות השבת.

בחציה השני של האיגרת, הרבי מתייחס למעשה שאירע בעת עבודתו בבית הספר: אירע שתלמידה הביאה לבית הספר ספר לא כשר. הרב אליטוב החליט לכתוב על כך לרבי, ואז התקבל המענה הבא. ממענה זה ניתן ללמוד רבות כיצד להתנהג עם 'מעידות' של תלמידים:

ב"ה י"ט ניסן תשי"ט

ברוקלין

הו"ח אי"א נו"מ כו'

שמעון גד שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו שנתקבל באיחור רב,

נעם לי לקרות בו מהפעולות בקדש בנוגע למסיבות שבת בכפר חב"ד, ופעולתו בעבודת החינוך בכלל. ובוודאי מעת כתבו נתוסף עוד בזה, שהרי נצטוונו מעליך בקודש. וכיון שנצטוונו, הנה נותנים כחות למלאות הציווי, וקל להבין. ויהי רצון שיצליח בזה, וכמו שכתוב יגעת ומצאת, וידוע הדיוק בזה, אשר הוא בדרך מציאה, שהוא למעלה מהמשוער על פני היגיעה.

בברכה להצלחה בעבודתו בקדש מתוך הרחבת הדעת,

נ.ב.

במה שכתב אודות הספר שניתן לתלמידה אחת, ותוכן הספר מדהים אותו כו' - בוודאי באופן המתאים רואים שלא ייכנסו ספרים כאלה בתוככי ד' אמות של כל התלמידים והתלמידות, אלא שצריך עניין זה להיעשות באופן שלא לגרות את התיאבון של הנ"ל, מתאים למה שכתוב מים גנובים ימתקו, ולכן יתייעץ באופן המתאים עם סגל המורים, והרי נאמר ותשועה ברוב יועץ.

ד. 'ימשיך לבשר טוב'

איגרת זו התקבלה בזמן שעבד כמלמד בבית הספר למלאכה בכפר חב"ד, במענה לשאלתו האם לצאת לשליחות בבית ספר חב"ד בקרית גת:

ב"ה, י"ז סיון תשי"ט

ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ וכו'

מוה' שמעון גד שי'

שלום וברכה!

לאחרי הפסק ארוך נתקבל מכתבו מח' סיון, בו כותב מהתעסקותו בעבודת הרישום וכו', וכן מהענינים בלימודו בביה"ס למלאכה אשר בכפר חב"ד.

ויהי רצון שימשיך לבשר טוב בהנ"ל, ובאופן דמוסיף והולך דוקא.

במה שכתב אודות הצעה לעבור לקרית גת, וגם זוגתו תחי' תקבל שם משרה כמורה,

בכלל יש להתעניין בזה, כמובן באם זוגתו תחי' יש לה הכישרון בשדה החינוך. ובהנוגע לפרטים, להתדבר עם הנהלת הרשת.

בברכה לבשו"ט

ה. כיצד לקרב: דרכי נועם ותקיפות

באגרת זו הרבי מנחה כיצד יש לקרב יהודים לתורה ומצוות

ב"ה, א' מ"ח תש"כ

ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת שמים מוה' שמעון גד שי'

שלום וברכה!

לאחרי הפסק ארוך נתקבל מכתבו מכ"ה תשרי עם הפ"נ המצורף שיקרא בעת רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע. ויהי רצון שיבשר טוב בכל אותם הענינים אודותם כותב. ובוודאי משתדל להשפיע על (...) בכל הדרכים האפשריים בדרכי נועם ובדרכי שלום, אף כי בתקיפות המתאימה, והרי דברים היוצאים מן הלב סוף סוף נכנסים אל לב השומעים, וכנראה גם במוחש.

וזכות עבודתו בחינוך על טהרת הקדש בבית הספר אשר על שם כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע נשיא ישראל, בוודאי שתעמוד לו ולזוגתו תחי' למילוי משאלות לבבם לטובה.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ו. מעלת העבודה במוסדות הרבי

איגרת נוספת מהרבי עוסקת בגודל המעלה והזכות בעבודה ברשת אהלי יוסף יצחק. בנוסף, הרבי מביע תמיהה על כך שבמכתב שכתב לו הרב אליטוב - לא ציין כי השתתף בהתועדויות י' שבט, יום ההילולא של כ"ק הרבי הריי"צ נ"ע:

"ב"ה, י"ח שבט, תש"כ

ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ וכו' מלאכתו מלאכת שמים

מו"ה שמעון שי'

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך, נתקבל מכתבו מג' שבט, עם שני הפ"נ המצורפים אליו, שיקראו בעת רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

ויהי רצון שהוא וכן זוגתו תחי', יעבדו במסירה ונתינה במסגרת פעולות כ"ק מו"ח אדמו"ר, אשר על הציון הק' שלו יזכרו, בהתאם לטובת המוסד והעניינים אשר בו, ובוודאי שזהו גם כן טובתם הם, שהרי פעולותיהם הם הצינור והכלים לקבלת ברכות השי"ת על-ידי תוספת התעוררות רחמים רבים מבעל הציון הק'. ובודאי לדכוותיה האריכות בזה אך למותר, ורק להוסיף שאין לך דבר העומד בפני הרצון - כשרוצים באמת.

לפלא שאינו מזכיר על דבר יום סגולה יום ההילולא, אשר תקוותי שהשתתף בזה ובפעילות, ויהי רצון שרישומה של ההתועדות יהי ניכר בכל השנה כולה.

בברכה לבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

ז. לעבוד במסירה ונתינה

מכתב מיוחד קיבלו הרב והרבנית אליטוב לאחר שעברו בתחילת שנת תשכ"א ליישוב ברוש, על מנת לחנך שם את ילדי וילדות ישראל. הרבי מעמידם על גודל הזכות לעבוד בבית ספר של הרשת הנושאת את שמו של הרבי הריי"צ.

"ב"ה, יד טבת, תשכ"א

ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ וכו'

מו"ה שמעון שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מד' טבת עם הפ"נ המצורף אליו, שיקרא בעת רצון על ציון כ"ק מו"ח

אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע מתאים לתוכן כתבו, ויהי רצון שיבשר טוב בתוכנו, ובתוכן מכתבו.

ועוד ועיקר - שעובד במסירה ונתינה בחינוך על טהרת הקודש בבי"ס הרשת שעל שם כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל, אשר על ציון הקדוש שלו יזכר, והרי זהו צינור וכלי לקבלת ברכת השי"ת בהמצטרך.ח.

בברכה לבשורות טובות בעניינים הכללים והפרטים, אשר הא בהא תליא.

ח. הבטחה לילדים בזכות ההתמסרות בחינוך

לאחר שחלפו כשנתיים מחתונתם ועדיין לא נפקדו בזרע של קיימא, כתב הרב אליטוב מכתב ביום ל"ג בעומר תש"כ, המסוגל לברכות לזרע חיא וקיימא, ובו מבקש ברכה לילדים. באותה העת התגוררו בני הזוג אליטוב בקרית גת והתעסקו בחינוך והוראה בבית הספר של הרשת שפעל בעיר. הרבי ענה לו באיגרת מיוחדת ובו הבטחה לילדים בזכות ההתעסקות בחינוך.

ואכן, לאחר כשנה נפקדה זוגתו.

ב"ה, כב' אייר תש"כ

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת שמים מוה' שמעון שי' וזוגתו תחי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום הבהיר ל"ג בעומר.

בעת רצון יזכירו עוד הפעם את זוגתו תחי', על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, למילוי משאלות לבבם לטובה.

ומובן וגם פשוט אשר עבודתם בבית ספר הרשת אשר על שמו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, שעל הציון הק' שלו יזכרו, הרי הוא הצינור וכלים להוספה בברכת השי"ת בהמצטרך להם ובהנ"ל בפרט, שהרי מדתו של הקב"ה היא מדה כנגד מדה אלא שכמה פעמים ככה, מ'ושננתם לבניך' - אלו התלמידים, ל'ושננתם לבניך' כפשוטו.

אלא שגם זה פשוט, שמלאכת ה' היא מלאכת החינוך כהוראת חז"ל בזה - צריכה להיות ולהיעשות במסירה ונתינה ושקידה, ועמידה על המשמר - מבלי להתחשב עם בלבול היצר, בלבולים מבפנים או מבחוץ. ואם בכל מקום כן הוא, על אחת כמה וכמה באה"ק ת"ו ובדורנו עקבתא דמשיחא. ויהי רצון שיבשר טוב בכל הענינים, הכללים והפרטים גם יחד.

כבקשתו נשלח המכתב בלי לחכות על התור.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

מ. שניאורסאהן

ט. עצות למידות

ב"ה, ז' אדר שני תשכ"ב

ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ וכו' מוה' שמעון גד שי'

שלום וברכה!

...

לכתבו על דבר מדת הכעס - וראה איגרת התשובה פרק ב' ואגרת הקודש סוף כ"ה - ומהעצות בזה להחליט בתוקף הדרוש שלכשיכעוס - יתאפק מלדבר לכל הפחות איזה דקות, ורואים במוחש שעל ידי זה פג הכעס.

לכתבו על דבר אהבת ישראל כו' - יהיה בקי (על כל פנים בתוכן) המאמר בספר המצוות להצמח צדק, מצות אהבת ישראל. ויחזור על זה מזמן לזמן אליבי' דנפשיה.

י. פתיחת ישיבת אור מאיר

ברכה מיחדת בכת"ק הוא קיבל מהרבי, לאחר פתיחת ישיבת אור מאיר חב"ד בשנת תשמ"ב

"בברכה להצלחה רבה בהפצת המעיינות בתוככי הפצת היהדות בכלל ולבשורות טובות בכל זה".

יא. אישור מועד רבני חב"ד

מכיון שסגנון הישיבה היה מחודש, ישיבה המשלבת לימודי שחיטה וסופרות, היא לא נקראה בשם תומכי תמימים, אלא בשם ישיבת אור מאיר חב"ד. לאחר שנשלח בשנת תשמ"ו מכתב לרבי עם הבאלנק החדש של הישיבה, כתב הרבי:

"מוכרח להיות הסכם בכתב על השם חב"ד מוועד רבני אנ"ש שי' שבארץ הקודש, כפשוטו. הרבי צירף למכתב סך 5,000 שקל - תרומה לקופת הישיבה. ואכן, מזכיר ועד רבני אנ"ש, הגה"ח הרב יצחק יהודה שיחי' ירוסלבסקי, הגיע לביקור בישיבה מטעם הוועד, ולאחר שהתרשם מלימודי הנגלה והחסידות בישיבה - הסכים בכתב על כך שהישיבה תישא את שם חב"ד. מן הראוי לציין, כי הסכמה זו של הרבי לנשיאת השם חב"ד לישיבה שאינה שייכת למוסדות הקיימים אלא מהווה מוסד חדש - הייתה נדירה ביותר.

יב. בשורות טובות בישיבה

בשנת תנש"א, במענה לדו"ח שכתב הרב אליטוב ובו פירוט על אודות מצב הישיבה - כתב הרבי:
"וימשיך לבשר טוב, והזמן גרמא. אזכיר על הציון".

יג. ברכות לתלמידים

בחלוקות הדולרים הרבי היה מברכו מפעם לפעם עבור הישיבה, על אף שהרב אליטוב לא היה מזכיר דבר מעצמו. פעם הרבי הביא לו דולר ואמר: "הצלחה רבה". ודולר נוסף: "פאר אלע תלמידים ומושפעים - עבור כל התלמידים והמושפעים". ופעם נוספת הרבי הביא דולר ואמר "ברכה והצלחה". ודולר נוסף: "פאר אגאנצע ישיבה - עבור כל הישיבה".

יד. ואחריתך ישגא מאד

לסיום: לאחר חתונתו רצה להתחיל בתפקידי רבנות, הרבי הדריכו כיצד לעשות את זה בצורה הנכונה שלב אחרי שלב, וכמו שהרבי אמר כך התקיים, זכה ל"ואחריתך ישגא מאד".

"והנה ידועה דעת תורתנו תורת חיים בהנוגע להצלחת עניני קדושה, להתחיל באופן דראשיתך מצער [וכדיוק הבעש"ט, שאז] אחריתך ישגא מאד. שמזה מובן שאין עתה להתעסק בעשיית פרסום ולרכוש כתבת רבנים וכו', כ"א ללכת צעד אחר צעד, ובהליכה זו עצמה יתבררו כמה פרטים ואופני פעולות והכשרון לזה, ואז יוכלו להחליט בהנוגע לשאלותיו וכו'.

בברכה לבשו"ט בכל האמור."

מוקדש
לעילוי נשמת

אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
הרה"ח התמים ר' **מנשה**
בן ר' **רפאל** ע"ה
חדד

חסיד ומקושר לכ"ק אדמו"ר
רבי מנחם מענדל שניאורסאהן מליובאוויטש
נשיא דורנו

פעל במסירות עבור חינוך חסידי עטה"ק
ובניהול ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש המרכזית באה"ק

נלב"ע ביום הש"ק פר' אמור
ט"ו אייר שנת ה'תשפ"ג